

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ
з дисципліни**

**“ДІЛОВА ІНОЗЕМНА МОВА (АНГЛІЙСЬКА)”
 (“ІНОЗЕМНА ДІЛОВА МОВА (АНГЛІЙСЬКА)”)
(для бакалаврів напрямку “Соціологія”)**

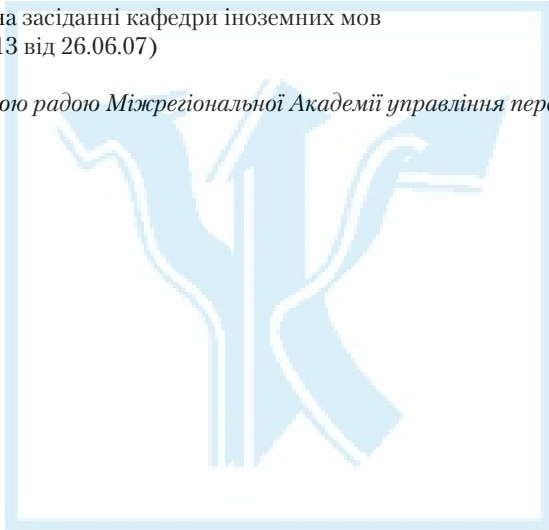
МАУП

Київ 2008

Підготовлено доцентом кафедри теорії та практики перекладу *Л. А. Люлькою*

Затверджено на засіданні кафедри іноземних мов
(протокол № 13 від 26.06.07)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Люлька Л. А. Методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни “Ділова іноземна мова (англійська)” (“Іноземна ділова мова (англійська)”) (для бакалаврів напрямку “Соціологія”). — К.: МАУП, 2008. — 60 с.

Методичні рекомендації містять пояснювальну записку, перелік тем для самостійного вивчення, питання для самоконтролю, завдання для самостійної роботи студентів, а також список літератури.

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП), 2008

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Самостійна робота студентів є складовою навчального процесу, важливим чинником, який формує вміння навчатися, сприяє активізації засвоєння студентом знань. Самостійна робота студентів є основним засобом опанування навчального матеріалу у позааудиторний час.

Мета самостійної роботи студентів – сприяти засвоєнню в повному обсязі навчальної програми та формуванню самостійності як особистісної риси та важливої професійної якості, сутність якої полягає в умінні систематизувати, планувати та контролювати власну діяльність.

Основні завдання:

- навчити майбутнього фахівця вільно орієнтуватися в сучасному інформаційному потоці з метою удосконалення іншомовних умінь і навичок;
- удосконаливати комунікативні уміння й навички володіння англійською мовою при спілкуванні на професійні теми;
- розвивати уміння адекватно поводитися в різноманітних життєвих ситуаціях ділового спілкування;
- готувати майбутнього фахівця до наукової діяльності, продовження освіти.

Наприкінці вивчення курсу студенти повинні вміти:

- вести бесіду-діалог проблемного характеру відповідно до програмної тематики та комунікативної функції;
- робити самостійні усні монологічні повідомлення англійською мовою за тематикою курсу;
- реферувати (усно та письмово) оригінальні різностильові тексти;
- здійснювати адекватний переклад з англійської мови на українську та навпаки текстів, що відповідають тематиці та рівню складності курсу.

ПЕРЕЛІК ТЕМ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ВИВЧЕННЯ

1. Sociology.
2. Sociology as a science.
3. Sociology as a scientific discipline.
4. Institutionalizing Sociology.
5. Twentieth century developments.

6. Development of sociology in the 20th century.
7. Scope and topics of Sociology.
8. Sociological theory.
9. Sociological research.
10. Methods of sociological inquiry.
11. Combining research methods.
12. Sociology and other social sciences.
13. Sociologists' study of society and scientists' study of the natural world.
14. Understanding reality.
15. Scientific objectivity.
16. Scientific method.
17. Durkheim and Functional Explanation.
18. Durkheim as a social theorist.
19. Durkheim's Sociology of Knowledge.
20. Max Weber and Social Science.
21. Cultural and social-structural explanations of cross-national psychological differences.
22. Sociocultural evolution.
23. Sociocultural evolution theories.
24. Classical social evolutionism.
25. Herbert Spencer.
26. Lewis H. Morgan.
27. Process and progression of evolution of culture.
28. Edward Burnett Tylor.
29. Critique and impact on modern theories.
30. Modern theories.
31. Neoevolutionism.
32. Multilineal evolution.
33. Sociobiology.
34. Theory of modernization.
35. Prediction for a stable cultural and social future.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Поняття соціології (Sociology).
2. Соціологія як наука (Sociology as a science).
3. Соціологія як навчальна дисципліна (Sociology as a scientific discipline).

4. Інституціоналізація соціології (Institutionalizing Sociology).
5. Здобутки соціології ХХ століття (Twentieth century developments).
6. Розвиток соціології ХХ століття (Development of sociology in the 20th century).
7. Предмет соціології (Scope and topics of Sociology).
8. Соціологічна теорія (Sociological theory).
9. Соціологічне дослідження (Sociological research).
10. Методи соціологічного дослідження (Methods of sociological inquiry).
11. Поєднання методів дослідження (Combining research methods).
12. Соціологія та інші соціальні науки (Sociology and other social sciences).
13. Дослідження суспільства соціологами (Sociologists' study of society and scientists' study of the natural world).
14. Розуміння дійсності (Understanding reality).
15. Наукова об'єктивність (Scientific objectivity).
16. Науковий метод (Scientific method).
17. Дюркгейм і функціоналізм (Durkheim and Functional Explanation).
18. Дюркгейм — теоретик (Durkheim as a social theorist).
19. Соціологія знання Дюркгейма (Durkheim's Sociology of Knowledge).
20. Макс Вебер і соціальна наука (Max Weber and Social Science).
21. Культурне соціоструктурне пояснення міжнародних психологічних відмінностей (Cultural and social-structural explanations of cross-national psychological differences).
22. Соціокультурна еволюція (Sociocultural evolution).
23. Теорії соціокультурної еволюції (Sociocultural evolution theories).
24. Класичний соціальний еволюціонізм (Classical social evolutionism).
25. Герберт Спенсер (Herbert Spencer).
26. Льюїс Морган (Lewis H. Morgan).
27. Еволюція культури (Process and progression of evolution of culture).
28. Едвард Барнет Тайлор (Edward Burnett Tylor).
29. Критика сучасних теорій (Critique and impact on modern theories).

30. Сучасні теорії (Modern theories).
31. Неоеволюціонізм (Neoevolutionism).
32. Багатовимірна еволюція (Multilineal evolution).
33. Соціобіологія (Sociobiology).
34. Теорія модернізації (Theory of modernization).
35. Передбачення стабільного культурного і соціального майбутнього (Prediction for a stable cultural and social future).

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Task 1

1. Read, translate (into Ukrainian) and retell (in English) the text.

Sociology

Sociology (from Latin: *socius*, “companion”; and Greek: λόγος, *logos*, “knowledge”) is an academic and applied discipline that studies society and human social interaction. Sociological research ranges from the analysis of short contacts between anonymous individuals on the street to the study of global social processes. The field focuses on how and why people are organized in society, either as individuals or as members of associations, groups, and institutions. As an academic discipline, sociology is typically considered a social science. (From Wikipedia, the free encyclopedia)

2. Answer the questions.

1. What is sociology? 2. What does sociology study? 3. What does sociological research range from? 4. What does sociological research range to? 5. What is sociology considered as an academic discipline?

3. Translate into English.

1. Соціологія — соціальна наука, що досліджує (вивчає) соціальні закони та процеси, що поєднують (чи роз’єднують) людей як членів суспільства або окремих груп, організацій (об’єднань). 2. Термін “соціологія” походить від двох слів: латинського *societas* — суспільство та грецького *λογος* — вчення, знання, наука. 3. Соціологію можна визначити як науку про становлення та функціонування соціальних спільнот, між якими складаються певні соціальні відносини і взаємодія, а також про соціальну людину — творця цих спільнот і головного суб’єкта історичного розвитку. 4. Об’єктом соціології є соціальна реальність у всій багатоманітності її якісних характеристик. 5. Предмет соціології перебуває у постійному русі, розвитку і становленні.

Task 2

1. Read, translate (into Ukrainian) and retell (in English) the text.

Sociology as a science

One useful way to describe the discipline is as a cluster of sub-disciplines (sometimes called fields) that examine different dimensions of society. For example, social stratification studies inequality and class structure; demography studies changes in a population size or type; criminology examines criminal behavior and deviance; political sociology studies government and laws; and the sociology of race and sociology of gender examine the social construction of race and gender as well as race and gender inequality. New sociological fields and sub-fields—such as network analysis and environmental sociology—continue to evolve; many of them are cross-disciplinary in nature.

Sociological research provides educators, planners, lawmakers, administrators, developers, business leaders, and people interested in resolving social problems and formulating public policy with rationales for the actions that they take.

Sociology, in studying society, including economic, political and cultural systems, has origins in the common stock of human knowledge and philosophy. Social analysis has been carried out by scholars and philosophers at least as early as the time of Plato. Ibn Khaldoun, a 14th century historian, in his Muqaddimah, the introduction to a seven volume analysis of universal history, arguably advanced social philosophy in formulating theories of “social cohesion” and “social conflict.”

2. Fill in the gaps.

1. Social stratification studies _____ and class structure. 2. _____ studies changes in a population size or type. 3. Criminology examines _____ and _____. 4. _____ sociology studies government and laws. 5. The sociology of race and sociology of gender examine the _____ of race and gender as well as race and gender_____.

3. Answer the questions.

1. What does sociological research provide? 2. What does sociology have origins in? 3. Who has social analysis been carried out by? 4. What did sociology emerge as? 5. How was the word “sociology” coined?

4. Translate into English.

1. Історію соціології, зазвичай, розподіляють на три великі етапи: протосоціологічний, академічний і новітній. 2. Перший етап — протосоціологічний — триває, починаючи з часів Стародавнього

світу до середини XIX ст. (фактично до виникнення соціології як науки). 3. Виникнення соціології не одномоментний акт, а тривалий процес накопичення знань про суспільство, котрий нараховує тисячі років. 4. Імена-символи, тобто найбільш знані представники цього етапу: Платон, Аристотель, А. Августин, Т. Аквінський, Г. Гроцій, Ж.-Ж. Руссо, Дж. Локк, Т. Гоббс, І. Кант, Г. Гегель, Ш. Фур'є, К. Сен-Сімон та ін. 5. Ці мислителі запровадили в широкий обіг ключові поняття, котрі потім використовуватимуться в соціологічній науці: суспільство, соціальна реальність, природний стан, соціальний рух, соціальний детермінізм, соціальний закон, прогрес, регрес, циклічний і маятниковий розвиток тощо. 6. Аристотель визначав людину як "політичну тварину". 7. Його погляди поділяли римський філософ Л. Сенека, французькі мислителі Ж. Боден і Ш. Монтеск'є.

Task 3

1. Read, translate (into Ukrainian) and retell (in English) the text.

Sociology as a scientific discipline

Sociology emerged as a scientific discipline in the early 19th century as an academic response to the challenges of modernity and modernization, such as industrialization and urbanization. Sociologists hoped not only to understand what held social groups together, but also to develop responses to social disintegration and exploitation.

The word "sociology" was coined by French thinker Auguste Comte in 1838 from Latin socius (companion, associate) and Greek λόγος, lógos (word). Comte hoped to unify all studies of humankind — including history, psychology and economics. His own sociological scheme was typical of the 19th century; he believed all human life had passed through the same distinct historical stages (theology, metaphysics, positive science) and that, if one could grasp this progress, one could prescribe the remedies for social ills. Sociology was to be the 'queen of positive sciences.'

"Classical" theorists of sociology from the late 19th and early 20th centuries include Karl Marx, Ferdinand Tönnies, Émile Durkheim, Vilfredo Pareto, Georg Simmel, and Max Weber. Like Comte, these figures did not consider themselves only "sociologists". Their works addressed religion, education, economics, law, psychology, ethics, philosophy, and theology, and their theories have been applied in a variety of academic disciplines. Their influence on sociology was foundational.

2. Make 5 questions to the text and answer them.

3. Translate into English.

1. Розуміння суспільства як штучного утворення, вигаданого правителями, монархами задля блага народу, характерне для Платона. 2. Серед його послідовників – прибічники теорії суспільного договору: Дж. Локк, Т. Гоббс, Ж.-Ж. Руссо та ін. 3. У Новий час, який був найбільш плідним на висунення та формування різноманітних концепцій, що пояснювали суспільне життя, активно розробляються ідеї природних прав людини (Г. Гроцій), суспільного договору (Ж.-Ж. Руссо, Дж. Локк, Т. Гоббс), розподілу влад (Ш. Монтеск'є), громадянського суспільства (Г. Гегель), “держави права” (І. Кант). 4. Початок XIX ст. відзначився діяльністю представників утопічного соціалізму – К. Сен-Сімона, Ш. Фур'є та Р. Оуена. 5. У їхніх теоретичних працях розроблялося поняття суспільства, аналізувався соціальний рух, обґрунтовувалася необхідність удосконалення суспільства. 6. Збудувавши у своїй уяві ідеальне суспільство, вони намагалися цей новий погляд на нього втілити в реальне життя. 7. У межах протосоціології розвивалися ідеї соціального детермінізму (спричиненості соціальних явищ), ідеї прогресу та регресу суспільства, а також наукового методу.

Task 4

1. Read, translate (into Ukrainian) and retell (in English) the text.

Institutionalizing Sociology

The discipline was taught by its own name for the first time at the University of Kansas, Lawrence in 1890 by Frank Blackmar, under the course title *Elements of Sociology* (the oldest continuing sociology course in America). The *Department of History and Sociology* at the University of Kansas was established in 1891 and the first full fledged independent university department of sociology was established in 1892 at the University of Chicago by Albion W. Small, who in 1895 founded the American Journal of Sociology.

The first European department of sociology was founded in 1895 at the University of Bordeaux by Émile Durkheim, founder of *L'Année Sociologique* (1896). The first sociology department to be established in the United Kingdom was at the London School of Economics and Political Science (home of the British Journal of Sociology) in 1904. In 1919 a sociology department was established in Germany at the Ludwig Maximilians University of Munich by Max Weber and in 1920 in Poland by Florian Znaniecki.

International cooperation in sociology began in 1893 when René Worms founded the small Institut International de Sociologie that was later on eclipsed by the much larger International Sociological Association starting in 1949 (ISA). 1905, the American Sociological Association, the world's largest association of professional sociologists, was founded; in 1909 as well the Deutsche Gesellschaft für Soziologie (German Society for Sociology) by Ferdinand Tönnies, Max Weber et al.

2. Complete the sentences.

1. The discipline was taught by its own name for the first time .... 2. The first full fledged independent university department of sociology was established in 1892 at the University of Chicago by .... 3. The first European department of sociology was founded.... 4. The first sociology department to be established in the United Kingdom was .... 5. International cooperation in sociology began ...

3. Translate into English.

1. Другий етап історії соціології – академічний, починається із середини XIX ст. 2. Він представлений плеядою відомих учених, таких як: О. Конт, Г. Спенсер, К. Маркс, Е. Дюркгейм та ін. 3. У цей період нова наука набуває своєї назви – соціологія. 4. Зусиллями цих мислителів у загальних рисах був окреслений предмет соціології, сформульовано її закони, пояснено фундаментальні категорії соціології. 5. Особлива увага вчених зосереджувалася на аналізі понять: соціальний організм, соціальна система, соціальна статика, соціальна динаміка, позитивна наука, індустріальне суспільство, еволюція, природний добір, органіцизм, механічна й органічна солідарність, суспільна гармонія, аномія, суспільно-економічна формація, базис і надбудова, соціальна революція, матеріалістичне розуміння історії тощо.

Task 5

1. Read, translate (into Ukrainian) and retell (in English) the text.

Twentieth century developments

In the early 20th century, sociology expanded in United States, including developments in both macrosociology interested in evolution of societies and microsociology. Based on the pragmatic social psychology of George Herbert Mead, Herbert Blumer and other later Chicago school inspired sociologists developed symbolic interactionism.

In Europe, in the inter-war period, sociology generally was attacked both by increasingly totalitarian governments and rejected by conservative universities. At the same time, originally in Austria and later in the U. S., Alfred Schütz developed social phenomenology (which would later

inform social constructionism). Also, members of the Frankfurt school (some of whom moved to the U. S. to escape Nazi persecution) developed critical theory, integrating critical, idealistic and historical materialistic elements of the dialectical philosophies of Hegel and Marx with the insights of Freud, Max Weber (in theory, if not always in name) and others. In the 1930s in the U. S., Talcott Parsons developed structural-functional theory which integrated the study of social order and “objective” aspects of macro and micro structural factors.

Since World War II, sociology has been revived in Europe, although during the Stalin and Mao eras it was suppressed in the communist countries. In the mid-20th century, there was a general (but not universal) trend for American sociology to be more scientific in nature, due partly to the prominent influence at that time of structural functionalism. Sociologists developed new types of quantitative research and qualitative research methods. In the second half of the 20th century, sociological research has been increasingly employed as a tool by governments and businesses. Parallel with the rise of various social movements in the 1960s, theories emphasizing social struggle, including conflict theory (which sought to counter structural functionalism) and neomarxist theories, began to receive more attention.

2. Make 5 questions to the text and answer them.

3. Translate into English.

1. Третій етап історії соціології – новітній. 2. Він починається з перших десятиліть ХХ ст. і триває дотепер. 3. Імена-символи цього етапу: М. Вебер, П. Сорокін, Т. Парсонс, Р. Мертон, Дж. Мід, Р. Парк, Ф. Знанецький, Е. Гіденс, А. Турен, Ю. Хабермас, Т. Лукман, Н. Луман та ін. 4. Вебер обґрунтовує думку про зумовленість капіталізму не лише економічними чинниками, а й культурними, релігійними, організаційними. 5. П. Сорокін висвітлює і детально обґрунтовує концепцію конвергенції – поступового зближення та вироблення схожих рис у різних способах виробництва – комуністичного й капіталістичного, йому ж належить авторство теорій соціокультурної динаміки суспільства, соціальної стратифікації та мобільності.

Task 6

1. Read, translate (into Ukrainian) and retell (in English) the text.

Development of sociology in the 20th century

In the late 20th century, some sociologists embraced postmodern and poststructuralist philosophies. Increasingly, many sociologists have used

qualitative and ethnographic methods and become critical of the positivism in some social scientific approaches. Much like cultural studies, some contemporary sociological studies have been influenced by the cultural changes of the 1960s, 20th century Continental philosophy, literary studies, and interpretivism. Others have maintained more objective empirical perspectives, such as by articulating neofunctionalism and pure sociology. Others began to debate the nature of globalization and the changing nature of social institutions. These developments have led some to reconceptualize basic sociological categories and theories. For instance, inspired by the thought of Michel Foucault, power may be studied as dispersed throughout society in a wide variety of disciplinary cultural practices. In political sociology, the power of the nation state may be seen as transforming due to the globalization of trade (and cultural exchanges) and the expanding influence of international organizations (Nash 2000:1–4).

However, the positivist tradition is still alive and influential in sociology, as evidenced by the rise of social networks as both a new paradigm that suggests paths to go beyond the traditional micro vs. macro or agency vs. structure debates and a new methodology. The influence of social network analysis is pervasive in many sociological subfields such as economic sociology (see the work of Harrison White or Mark Granovetter for example), organizational behavior, or historical sociology.

Throughout the development of sociology, controversies have raged about how to emphasize or integrate concerns with subjectivity, objectivity, intersubjectivity and practicality in theory and research. The extent to which sociology may be characterized as a ‘science’ has remained an area of considerable debate, which has addressed basic ontological and epistemological philosophical questions. One outcome of such disputes has been the ongoing formation of multidimensional theories of society, such as the continuing development of various types of critical theory. Another outcome has been the formation of public sociology, which emphasizes the usefulness of sociological analysis to various social groups.

2. Make 5 questions to the text and answer them.

3. Translate into English.

1. На третій етап історії соціології припадає розквіт “малих соціологій” – соціологій середнього рівня: соціології міста, соціології індустріального суспільства, соціології культури, соціології політики, соціології конфліктів, соціології девіацій, соціології адаптацій, соціології інтимності, тендерної соціології, соціології книги та читання й багатьох інших. 2. Бурхливого розвитку набуває прикладна соціоло-

гія. 3. Удосконалюється методика й техніка конкретних соціологічних досліджень. 4. З'являються та швидко поширюються ефективні методики здійснення емпіричних досліджень. 5. Набувають ваги проведення моніторингових досліджень. 6. Започатковуються ґрунтовні електоральні дослідження. 7. Соціологія сприяє розвитку менеджменту та маркетингу, вивчається громадська думка, досліджуються нові тенденції в міждержавних відносинах за умов глобалізму.

Task 7

1. Read, translate (into Ukrainian) and retell (in English) the text.

Scope and topics of Sociology

Sociologists study society and social action by examining the groups and social institutions people form, as well as various social, religious, political, and business organizations. They also study the social interactions of people and groups, trace the origin and growth of social processes, and analyze the influence of group activities on individual members and vice versa. The results of sociological research aid educators, lawmakers, administrators, and others interested in resolving social problems, working for social justice and formulating public policy.

Sociologists research macro-structures and processes that organize or affect society, such as race or ethnicity, gender, globalization, and social class stratification. They study institutions such as the family and social processes that represent deviation from, or the breakdown of, social structures, including crime and divorce. And, they research micro-processes such as interpersonal interactions and the socialization of individuals. Sociologists are also concerned with the effect of social traits such as sex, age, or race on a person's daily life.

Most sociologists work in one or more specialties, such as social stratification, social organization, and social mobility; ethnic and race relations; education; family; social psychology; urban, rural, political, and comparative sociology; sex roles and relationships; demography; gerontology; criminology; and sociological practice. In short, sociologists study the many faces of society.

Although sociology was informed by Comte's conviction that sociology would sit at the apex of all the sciences, sociology today is identified as one of many social sciences (such as anthropology, economics, political science, psychology, etc.). At times, sociology does integrate the insights of various disciplines, as do other social sciences. Initially, the discipline was concerned particularly with the organization of complex industrial

societies. Recent sociologists, taking cues from anthropologists, have noted the “Western emphasis” of the field. In response, sociology departments around the world are encouraging the study of many cultures and multi-national studies.

2. Answer the questions.

1. How do sociologists study society and social action? 2. Who do the results of sociological research aid? 3. What do sociologists research? 4. What specialties do most sociologists work in? 5. How is sociology identified today?

3. Translate into English.

1. Загальна соціологічна теорія розглядає: суспільство як цілісний організм, систему соціальних механізмів, місце і роль основних соціальних зв'язків. 2. Вона формулює принципи соціального пізнання, основні методологічні підходи до соціологічного аналізу (системний аналіз, стратифікаційно-класовий підхід, генетичний аналіз, комплексний конкретно-історичний підхід, аналіз соціальних явищ у їхній взаємодії з іншими). 3. Загальна соціологічна теорія визначає місце людини як істоти соціальної. 4. Спеціальні соціологічні теорії вивчають суб'єктів суспільного життя, досліджують розвиток і відтворення людиною окремих соціальних спільнот, суть і основні характеристики людини соціальної: соціологія особистості, соціологія сім'ї, соціологія класу, соціологія стану, прошарку, соціологія етносу, соціологія нації тощо. 5. Спеціальні соціологічні теорії вивчають життєдіяльність соціальних суб'єктів в окремих сферах, розкривають механізми життєдіяльності та функціонування соціальних спільнот у певних сферах суспільного життя та процеси соціалізації людини: соціологія культури, соціологія релігії, соціологія політики, соціологія праці й управління, соціологія дозвілля, соціологія освіти, соціологія виховання тощо. 6. Емпіричні соціологічні дослідження скеровані на з'ясування, аналіз і узагальнення соціальних фактів: дій, вчинків і мислення людей, конкретних продуктів людської діяльності, розвитку і взаємодії створених людьми соціальних спільнот.

Task 8

1. Read, translate (into Ukrainian) and retell (in English) the text.

Sociological theory

Sociological theory refers to the use of abstract and often complex theoretical frameworks to explain and analyze social action, social processes and social structures. Sociological theory refers to theories developed by

sociologists, though the term has been used synonymously with *social theory*, as in Swingewood (2000) and Ritzer and Goodman (2004). *Social theory* is interdisciplinary as it generally includes ideas from multiple fields, such as anthropology, economics, theology, history, philosophy, and others. Many sociologists use both sociological theory and interdisciplinary social theory. The boundaries between these are sometimes fuzzy due to overlaps in origins and content.

Social theories developed almost simultaneously with the birth of the sociology itself. In the 19th century three great, classical theories of social and historical change were created: social evolutionism (of which social Darwinism is a part), social cycle theory and Marxist historical materialism. Although the majority of 19th century social theories are now considered obsolete, they have spawned modern social theories, including multilineal theories of evolution (neoevolutionism, sociobiology, theory of modernisation, theory of post-industrial society) or the theory of subjectivity.

In the 20th century, sociologists developed sociological theories which were based in the institutions and literature of professional sociology. Modern sociological theories include conflict theory, structural functionalism (and more recently neofunctionalism), and symbolic interactionism. At the same time, sociologists have continued to use and contribute to interdisciplinary social theories. Some types of social theory commonly used in sociology include feminist theory, neomarxism, network theory, postmodern theory, poststructuralist theory, rational choice theory, and systems theory (Ritzer and Goodman 2004:185–225).

There is a tension in the discipline between more abstract theory and more empirical theory. Some social and sociological theories tackle very large-scale social trends and structures using hypotheses that cannot be easily falsified and require support by historical or philosophical interpretations. Social theories about modernity or globalization are two examples. Some theorists, such as deconstructionists or postmodernists, may argue that any systematic type of social scientific research theory is inherently flawed.

In empirical social research, empirical findings can provide support for sociological theories and vice versa. For instance, statistical research grounded in the scientific method may find a severe income disparity between women and men performing the same occupation. This finding supports the complex social theories of feminism or patriarchy. A sociological perspective (see sociological imagination) has through the years appealed to students and others dissatisfied with the status quo because it carries

the assumption that societal structures may be arbitrary or controlled by specific powerful groups, thus implying the possibility of change.

2. Make 5 questions to the text and answer them.

3. Translate into English.

1. Теоретико-пізнавальна функція соціології — здобуття нових знань про різні сфери соціального життя, розкриття перспектив соціального розвитку, виявлення у суспільстві того, що потребує радикальних перетворень та змін. 2. Описово-інформаційна — систематичний опис і накопичення матеріалу; соціальне планування (на основі зібраної інформації). 3. Прогностична функція — визначається діапазон можливостей і вірогідностей, пропонуються кілька сценаріїв подальшого розвитку подій. 4. Соціологія сприяє формуванню знань про суспільство. 5. Соціологія пояснює логіку процесів соціального розвитку. 6. Соціологія допомагає людині визначити своє місце у суспільстві. 7. Соціологія допомагає вирішувати соціальні суперечності.

Task 9

1. Read, translate (into Ukrainian) and retell (in English) the text.

Sociological research

The basic goal of sociological research is to understand the social world in its many forms. Quantitative methods and qualitative methods are two main types of social research methods. Sociologists often use quantitative methods — such as social statistics or network analysis — to investigate the structure of a social process or describe patterns in social relationships. Sociologists also often use qualitative methods — such as focused interviews, group discussions and ethnographic methods — to investigate social processes. Sociologists also use applied research methods such as evaluation research and assessment.

Methods of sociological inquiry

Sociologists use many types of social research methods, including:

- Archival research — Facts or factual evidences from a variety of records are compiled.
- Content Analysis — The contents of books and mass media are analyzed to study how people communicate and the messages people talk or write about.
- Historical Method — This involves a continuous and systematic search for the information and knowledge about past events related to the life of a person, a group, society, or the world.

- Interviews — The researcher obtains data by interviewing people. If the interview is non-structured, the researcher leaves it to the interviewee (also referred to as the respondent or the informant) to guide the conversation.
- Life History — This is the study of the personal life of a person. Through a series of interviews, the researcher can probe into the decisive moments in their life or the various influences on their life.
- Longitudinal study — This is an extensive examination of a specific group over a long period of time.
- Observation — Using data from the senses, one records information about social phenomenon or behavior. Qualitative research relies heavily on observation, although it is in a highly disciplined form.
- Participant Observation — As the name implies, the researcher goes to the field (usually a community), lives with the people for some time, and participates in their activities in order to know and feel their culture.

The choice of a method in part often depends on the researcher's epistemological approach to research. For example, those researchers who are concerned with statistical generalizability to a population will most likely administer structured interviews with a survey questionnaire to a carefully selected probability sample. By contrast, those sociologists, especially ethnographers, who are more interested in having a full contextual understanding of group members' lives will choose participant observation, observation, and open-ended interviews. Many studies combine several of these methodologies.

2. Make 5 questions to the text and answer them.

3. Translate into English.

1. Основне завдання соціологічних досліджень — добування фактів про соціальну дійсність, її окремі явища, аспекти. 2. Соціальний факт — це певним чином фіксований, описаний фрагмент соціальної дійсності. 3. Соціологічне дослідження складається з трьох основних етапів: підготовчого (розробка програми дослідження), основного (проведення емпіричного дослідження), завершального (обробка й аналіз даних, формування висновків і рекомендацій). 4. Кожний етап включає в себе ряд важливих процедур. 5. Залежно від складності й масштабності аналізу предмета виокремлюють три види соціологічного дослідження: розвідувальне (пілотажне), описове, аналітичне.

Task 10

1. Read, translate (into Ukrainian) and retell (in English) the text.

Combining research methods

In practice, some sociologists combine different research methods and approaches, since different methods produce different types of findings that correspond to different aspects of societies. For example, quantitative methods may help describe social patterns, while qualitative approaches could help to understand how individuals understand those patterns.

An example of using multiple types of research methods is in the study of the Internet. The Internet is of interest for sociologists in various ways: as a tool for research, for example, in using online questionnaires instead of paper ones, as a discussion platform, and as a research topic. Sociology of the Internet in the last sense includes analysis of online communities (e. g. as found in newsgroups), virtual communities and virtual worlds, organisational change catalysed through new media like the Internet, and societal change at-large in the transformation from industrial to informational society (or to information society). Online communities can be studied statistically through network analysis and at the same time interpreted qualitatively, such as though virtual ethnography. Social change can be studied through statistical demographics or through the interpretation of changing messages and symbols in online media studies.

2. Make 5 questions to the text and answer them.

3. Translate into English.

1. Будь-яке дослідження починається з постановки проблеми.
2. Проблема дослідження може бути заданою ззовні якимось замовником або викликана пізнавальним інтересом.
3. Що ж таке проблема?
4. Проблема — це завжди протиріччя між знаннями про потреби людей в якихось результативних практичних чи теоретичних діях та відсутністю знань про шляхи й засоби їх реалізації.
5. Вирішити проблему — значить отримати нове знання або побудувати теоретичну модель, яка б пояснювала те чи інше явище, виявити фактори, які б дозволили вплинути на розвиток явищ у бажаному напрямку.

Task 11

1. Read, translate (into Ukrainian) and retell (in English) the text.

Sociology and other social sciences

Sociology shares deep ties with a wide array of other disciplines that also deal with the study of society. The fields of economics, psychology, and anthropology have influenced and have been influenced by sociol-

ogy and these fields share a great amount of history and common research interests.

Today sociology and the other sciences are better contrasted according to methodology rather than objects of study. Additionally, unlike sociology, psychology and anthropology have forensic components within these disciplines that deal with anatomy and other types of laboratory research.

Sociobiology is the study of how social behavior and organization has been influenced by evolution and other biological processes. The field blends sociology with a number other sciences, such as anthropology, biology, zoology, and others. Although the field once rapidly gained acceptance, it has remained highly controversial within the sociological academy. Sociologists often criticize the study for depending too greatly on the effects of genes in defining behavior. Sociobiologists often respond by citing a complex relationship between nature and nurture.

Sociology is also widely used in management science, especially in the field of organizational behaviour.

Recent best-selling books such as *The Tipping Point* by Malcolm Gladwell show a revived popular interest in the discipline of sociology.

2. Make 5 questions to the text and answer them.

3. Translate into English.

1. Особливості предмета соціології та її функції визначають місце цієї науки в системі суспільних дисциплін. 2. Органічно вписуючись у систему наукового знання, соціологія вже з моменту свого народження посіла чільне місце серед інших наук. 3. Основоположники соціології, обґрунтовуючи необхідність нової науки, підкреслювали її винятковість. 4. М. Шаповал – перший доктор соціології в Україні – зауважував: “Наука про суспільство найтяжча з усіх наук, бо їй доводиться вивчати таке складне явище, як поведінка людини, суспільне життя та історичну долю суспільства, одночасно з’ясовуючи причини суспільних явищ, форми цих явищ і багато іншого”. 5. Соціологія є генералізуюча наука, котра вивчає типові, родові, повторювані в часі та просторі процеси, на відміну від індивідуалізуючих наук, предметом яких є унікальні, неповторні в просторі та часі явища.

Task 12

1. Read, translate (into Ukrainian) and retell (in English) the text.

Can sociologists study society in the same way that scientists study the natural world?

Sociologists study society as a ‘social science’ however the status of sociology as a science is easily questionable when compared to how ac-

knowledgeed scientists study the natural world. In order to determine whether or not sociology can be accepted as a true science it is useful to make comparisons between the studies performed by both sociologists and natural scientists on their subjects of society and the natural world respectively. At its most fundamental level, the philosophy behind knowledge, reality and being must also be scrutinized as the knowledge which is so eagerly pursued by scientists is only relevant under certain philosophical conditions.

The natural world can be accepted as what can be sensed and has matter. Scientists study the natural world using an empirical, experimental and factual approach. They investigate and analyse the workings of nature before testing each conclusion. A biologist can study the nucleus of a cell because it can be seen with a microscope and experiments show it to exist. A chemist can study hydrogen because it can be sensed through its reactions with other chemicals. A physicist can study electricity because it can be seen to exist by lighting a bulb. They study these things in the pursuit of knowledge.

Society is different from the natural world in that it is not a 'thing' with physical existence that can be investigated with our senses. Society consists of groupings of humans, and its study looks at the way these groupings behave. When a sociologist studies society they look at behaviour and the mind. Behaviour and the mind do not take physical form like an atom does, and so it can be argued that they do not exist, and so cannot be studied scientifically. Or perhaps they do exist as chemicals inside the physical entity that is the brain, and so can be studied scientifically like any other matter.

Sociologists study people and people don't necessarily behave like inanimate objects – they may, for example, react differently to varying interviewing styles used in social research. Given a questionnaire, an interviewer may put particular emphasis on a certain answer in that questionnaire to encourage the respondent to give that answer. A level of bias is hence created, whilst such bias is perhaps far more difficult to leverage in the study of the natural world.

If an expert natural scientists proclaims that "the mass of the substance x is 5g" it may be taken as a scientific objective fact. Any number of scientists could conduct a similar study and would return the same empirical result, giving additional experimental proof and backing to the first scientists study. A sociologist has a far greater struggle in their line of study, as the majority of result they may conclude will be difficult to prove and replicate in further studies.

But whatever results are collected by both the sociologist and the natural scientists, any objectivity found is still subject to our philosophical understanding of reality, conditioned by the society and time in which we have come to live. (Jacob (Jake) Barrie Gordon @ <http://www.jakeg.co.uk/>)

2. Make 5 questions to the text and answer them.

3. Translate into English.

1. Якщо конкретні науки вивчають одну спеціальну сферу суспільства (наприклад, економіка — економічну сферу, юриспруденція — правову, політологія — політичну), то соціологія вивчає цілісні суспільні структури, а також те спільне, що притаманне кожній сфері життя суспільства, але не є предметом спеціального вивчення. 2. Водночас соціальне як таке, хоч і не втрачає власної специфіки, але пронизує всі суспільні процеси, сфери, структури, а тому є логічним широкий ужиток таких словосполучень: соціально-економічні, соціально-політичні, соціально-правові, соціально-культурні явища, процеси, феномени тощо. 3. Соціологія вивчає соціальні зв'язки між різними сферами життя суспільства. Наприклад, економічні цикли — це предметна сфера економіки, а правопорушення та злочини — це сфера вивчення права. 4. Для соціології важливо встановити співвідношення, що фактично виходять за межі згадуваних дисциплін. 5. Так, соціологію цікавить те, як саме змінюється динаміка правопорушень, злочинів відповідно до циклів економічного розвитку.

Task 13

1. Read, translate (into Ukrainian) and retell (in English) the text.

Understanding reality

An understanding of what reality actually is is crucial. Philosophically there are two main camps on epistemology — there are the idealists, and there are the materialists. Idealists (such as Plato and Hegel of the past) see every material thing having been created by a powerful God or spirit, and ideas govern the material world. Conversely, materialists see matter as primary, and ideas and the mind are a product of the matter in the brain.

Most people believe that they have 'free-will' — they can think for themselves, as an individual, independent of anything else of matter. However, this belief requires idealism in one's philosophy, yet modern science relies on a purely materialistic philosophy. Materialists would argue that any level of perceived free-will is not free-will and ideas are "nothing else than the material world reflected in the human mind, and translated into forms and thoughts" (Marx).

The mode of thought which dominates the modern capitalist philosophy and science is called the metaphysics. The ‘facts’ are sought after, things are dealt with separately and statically, rather than in connection and in their movement. To some, however, this is sheer reductionism, and results in many contradictions which are ignored. Everything is reduced to just characteristics and functions.

Marx and Engels found metaphysics as too limited in its scope to explain the laws governing human society and thought. They worked together to develop the method of dialectic materialism so that it could be used scientifically in relation to society. Using dialectics, society is understood not as superficial changes and existing in the now, but in its historical development and as an entity existing throughout human history which is undergoing organic developmental change. Under a dialectic philosophy, today’s societies are seen as the result of a process of historical development. “Dialectical thinking stands in the same relationship to metaphysics as a motion picture to a still photograph. The one does not contradict the other, but compliments it. However, the truer, more complete approximation of reality is contained in the movie” (Sewell & Woods, 1983).

Using the positivist approach adopted by Marx and Engels enables the establishment of laws of human behaviour in the same way natural scientists have established laws of the natural world. Their approach to dialectics was a development of the philosophical theory of Hegel, although they were the first to develop this theory in scientific terms, as was documented in Engels’ *Anti-Dühring* (1877).

Positivists view ideas, thought and mind as scientists see atoms, and should be “in the same state of mind as the physicist, chemist or physiologist when he probes into a still unexplored region of the scientific domain” (Durkheim 1964: xiv). Positivism shares many similarities to the empirical research methods employed by scientists, most notably in its objective attention to detail in the collection of data. In keeping objectivity, positivists can only study that which can be seen, measured and observed with the purpose of discovering what causes things to happen.

Interpretivism (and behaviourism) opposes positivism, focusing on action theory. Human behaviour is taken to be meaningful and worthy of study beyond empiricism as it is far more than that. Interpretivists see ideas, thought and mind as mere social and mental constructs, so we cannot fully understand the world because we take our own individual view points to what is happening.

2. Make 5 questions to the text and answer them.

3. Translate into English.

1. Соціологія слугує методологією для інших гуманітарних дисциплін. 2. У її межах розробляється й удосконалюється методологія та методика конкретних соціологічних досліджень. 3. Результати проведених досліджень набувають широкого застосування в усіх суспільних дисциплінах. 4. Розвиток соціології та інших суспільних наук, починаючи із середини ХХ ст., зумовлює виникнення й розширення нових галузей знань: біосоціології, соціопсихології, соціоніки, соціолінгвістики, соціальної екології тощо. 5. Система суспільних наук є системою, передусім тому, що всі її структурні елементи, маючи конкретний предмет дослідження, пов'язані між собою.

Task 14

1. Read, translate (into Ukrainian) and retell (in English) the text.

Scientific objectivity

Durkheim was a positivist – he thought it both possible and desirable for sociologists to be able to establish laws of human behaviour. In his study of suicide, Durkheim found it to be the product of social forces external to the individual. People's behaviour is seen to be governed by external stimuli, and their ideas and feelings are irrelevant. As a result, the behaviour can be objectively rather than subjectively observed and measured, similar to how a scientist observes and measures the natural world.

Interpretivists or anti-positivists suggest people apply meaning to the world, and so sociology should not even try to be scientific. Human behaviour is taken to be meaningful and so cannot be understood in the same way as natural phenomena can be. In metaphysics, a tree is a tree, there is not meaning for it being a tree, it just is. Human thoughts and ideas aren't just thoughts and ideas, they have meaning. If someone is to commit suicide then there is a meaning for them to do that. Whilst the actions of 11th September 2001 are seen by most as an act of terrorism, to those committing the acts they most likely had an entirely different meaning. Likewise, the war on terrorism can be given contradicting meanings by different individuals and societies.

To an interpretivist, reality is too complicated for numbers and quantitative analysis to be made. Qualitative methods are essential for a full understanding of social reality. Scientific objectivity cannot be upheld using these qualitative methods which require a level of subjective thought.

Underlying everything is a problem of ontology. What makes something real? What makes an apple any more real than slavery? And what exactly is an apple – where does it begin, where does it end, where does it exist? Metaphysically the apple is that ‘thing’ that can be touched and sensed. Dialectically it isn’t that easy – it’s always changing, always flowing, can never be defined. Idealistically the apple is what one believes to be an apple, and that may only be a figment of one’s imagination. The apple may just be a chemical reaction experienced in sensing it.

By thinking dialectically slavery exists in the same way that an apple does, and can be explained equally scientifically, but using different scientific methods to those currently employed. In metaphysics everything must be objectively quantified to be scientific, but it may not always be possible – may never be possible.

Valid knowledge is subjective. A basic mathematical equality is that ‘ $1 + 1 = 2$ ’, and that the result can not possibly be anything other than 2. However here it can simply and swiftly be disproved – take two drinks, add them both together and you have one drink – ‘ $1 + 1 = 1$ ’. Similar reasoning can be taken further to show that the sum is never equal to two as to do so would involve making subjective definitions. So what is a ‘fact’ and a ‘truth’ that science is so intent on discovering, when one of the most basic mathematical principles on which science is based can be so easily disproved?

2. Make 5 questions to the text and answer them.

3. Translate into English.

1. Еміль Дюркгейм (1858–1917) є видатним французьким соціологом, який стояв біля витоків відомої соціологічної школи його імені. 2. Основні твори Еміля Дюркгейма: “Про розподіл суспільної праці”, “Правила соціологічного методу”, “Елементарні форми релігійного життя”, “Самогубство” та ін. 3. Е. Дюркгейм – засновник нового методу дослідження соціальних явищ, який отримав назву “соціологізм”. 4. У другій половині XIX ст. панівними в суспільній думці були натуралізм і психологізм. 5. Натуралізм тлумачив суспільство як тотожне природі, а закони суспільства як тотожні законам природи. 6. Психологізм розглядав суспільство як продукт взаємодії індивідуальних психік (мотивів, прагнень, бажань) та фактично зводив соціальні закони до психічних. 7. На думку Е. Дюркгейма, соціологізм допоможе досягти об’єктивного знання про суспільство саме соціальним поясненням фактів.

Task 15

1. Read, translate (into Ukrainian) and retell (in English) the text.

Scientific method

Scientific method can be subjective and ambiguous, as Michael D. Sofka (1997) writes: “Reference is often made to ‘The Scientific Method’ as though it were one, well established, universal problem solving tool. The truth is, we do not have a good description of what scientists actually do, and we are not even close to universal prescriptions for what they should be doing.” As a result, scientific method is merely an unscientific combination of common sense guesses and rules of thumb, and where one rule of thumb is contrary to another, the scientist subjectively chooses which one to follow.

At the most simple level, the natural world is studied in order to understand the natural world, and society is studied in order to understand society. Differences begin to arise in the use of this knowledge.

Knowledge of the natural world has many and varied uses: medicinal healing; computational devices; weapons of mass destruction. The list is endless and always growing as new discoveries are made.

A problem arises in assessing the uses of a knowledge of society in that it doesn't manifest itself in physical form. With knowledge of society one can't make a toaster, for example. Nor can one make a society. The use is that enables people to understand why people do things, what makes them behave in certain ways. Proving whether this knowledge is true is difficult to demonstrate. With natural science, a toaster can be built, and if it works, then the science behind the toaster is believed to be objective and true. Because sociologists cannot manifest any physical entity with their knowledge, the truth of their knowledge can surely be nothing but subjective.

Before any research method can be carried out there must be some theory, and in examining the objectivity of this in relation to social theory May notes that “It is commonly thought that if values enter the research process, this renders its findings void” (1997: 40). However in opposition to this he demonstrates that these values enable critical evaluation of how knowledge is produced and how it may be biased towards those who are able to “perpetuate their beliefs within society”.

May argues that although social theory can be used to interpret empirical data, “it also enables a more general orientation in relation to political, historical, economic and social issues, as well as providing a basis

for critical reflection on the process of research itself and social systems in general” (1997: 27). This view suggests that whilst parts of sociology may be studyable similar to the natural sciences, it can also be studied in ways that the natural sciences are not.

2. Make 5 questions to the text and answer them.

3. Translate into English.

1. Соціологія, як і будь-яка теоретична наука включає два елементи: систему нагромаджених знань (насамперед теоретичних) і дослідницьку діяльність. 2. З допомогою соціологічних досліджень здійснюється пізнання об'єктивних законів розвитку і функціонування соціальних організмів і спільностей людей і визначаються шляхи і форми використання нагромаджених знань на практиці. 3. Соціологічні дослідження не можна ототожнювати з економічними, юридичними та іншими видами досліджень подібно тому, як соціологію не можна ототожнювати з політичною економікою, юриспруденцією та іншими науками. 4. Специфіка будь-якого соціального дослідження обумовлюється насамперед об'єктом і предметом науки, в межах якої воно здійснюється. 5. Це означає, що своєрідність соціологічних досліджень лежить в основі специфіки науки соціології.

Task 16

1. Read, translate (into Ukrainian) and retell (in English) the text.

DURKHEIM and Functional Explanation

It is Durkheim who clearly established the logic of the functional approach to the study of social phenomena, although functional explanations, it will be recalled, play a major part in Spencer's approach, and the lineaments of functional reasoning were already discernible in the work of Comte. In particular, Durkheim set down a clear distinction between historical and functional types of inquiry and between functional consequences and individual motivations.

When the explanation of a social phenomenon is undertaken, we must seek separately the efficient cause which produces it and the function it fulfills. We use the word “function,” in preference to “end” or “purpose,” precisely because social phenomena do not generally exist for the useful results they produce. We must determine whether there is a correspondence between the fact under consideration and the general needs of the social organism, and in what this correspondence consists, without occupying ourselves with whether it has been intentional or not.

“The determination of function is necessary for the complete explanation of the phenomena. To explain a social fact it is not enough to show the cause on which it depends; we must also, at least in most cases, show its function in the establishment of social order.”

Durkheim separated functional analysis from two other analytical procedures, the quest for historical origins and causes and the probing of individual purposes and motives. The second seemed to him of only peripheral importance for sociological inquiry since men often engage in actions when they are unable to anticipate the consequences. The quest for origins and historical causes, however, was to Durkheim as essential and legitimate a part of the sociological enterprise as was the analysis of functions. In fact, he was convinced that the full explanation of sociological phenomena would necessarily utilize both historical and functional analysis. The latter would reveal how a particular item under consideration had certain consequences for the operation of the overall system or its component parts. The former would enable the analyst to show why this particular item, rather than some others, was historically available to subserve a particular function. Social investigators must combine the search for efficient causes and the determination of the functions of a phenomenon.

2. Make 5 questions to the text and answer them.

3. Translate into English.

1. Суттєвий внесок у розроблення проблеми взаємин суспільства й особистості зробив Еміль Дюркгейм. 2. Учений трактує суспільство як реальність, що перебуває над людиною. 3. Кожен індивід, що з'являється на світ, застає суспільство та його інститути уже сформованими, усталеними. 4. У кожної людини існує ніби дві свідомості: “одна, спільна в нас з цілою групою, яка являє собою не нас самих, а суспільство, що живе та діє в нас; друга, навпаки, являє собою те, що в нас є особистого та відмінного”. 5. Саме в цій подвійності індивідуальної та колективної свідомості полягають вирішальні передумови особистісного конфлікту.

Task 17

1. Read, translate (into Ukrainian) and retell (in English) the text.

Durkheim as a social theorist

The concept of function played a key part in all of Durkheim's work from *The Division of Labor*, in which he sees his prime objective in the determination of “the functions of division of labor, that is to say, what

social needs it satisfies," to *The Elementary Forms of Religious Life*, which is devoted to a demonstration of the various functions performed in society through religious cults, rites, and beliefs. An additional illustration of Durkheim's functional approach is his discussion of criminality.

In his discussion of deviance and criminality, Durkheim departed fundamentally from the conventional path. While most criminologists treated crime as a pathological phenomenon and sought psychological causes in the mind of the criminal, Durkheim saw crime as normal in terms of its occurrence, and even as having positive social functions in terms of its consequences. Crime was normal in that no society could enforce total conformity to its injunctions, and if society could, it would be so repressive as to leave no leeway for the social contributions of individuals. Deviance from the norms of society is necessary if society is to remain flexible and open to change and new adaptations. "Where crime exists, collective sentiments are sufficiently flexible to take on a new form, and crime sometimes helps to determine the form they will take. How many times, indeed, it is only an anticipation of future morality--a step toward what will be." But in addition to such direct consequences of crime, Durkheim identified indirect functions that are no less important. A criminal act, Durkheim reasoned, elicits negative sanctions in the community by arousing collective sentiments against the infringement of the norm. Hence it has the unanticipated consequence of strengthening normative consensus in the common weal. "Crime brings together upright consciences and concentrates them."

Whether he investigated religious phenomena or criminal acts, whether he desired to clarify the social impact of the division of labor or of changes in the authority structure of the family, Durkheim always shows himself a masterful functional analyst. He is not content merely to trace the historical origins of phenomena under investigation, although he tries to do this also, but he moves from the search for efficient causes to inquiries into the consequences of phenomena for the structures in which they are variously imbedded. Durkheim always thinks contextually rather than atomistically. As such he must be recognized as the direct ancestor of that type of functional analysis which came to dominate British anthropology under the impact of Radcliffe-Brown and Malinowski and which led, somewhat later, to American functionalism in sociology under Talcott Parsons and Robert K. Merton.

As a social theorist, Durkheim had as his "principal objective... to extend scientific rationalism to human behavior." And although he may have failed in many particulars, the fact that his work has become part of the

foundation for all modern sociology testifies to his overall success. (From Coser, 1977:140–143.)

2. Make 5 questions to the text and answer them.

3. Translate into English.

1. Професійна діяльність займала головне місце в житті Дюркгейма, але, не зважаючи на це, він брав активну участь у різних суспільних організаціях і рухах. 2. Дюркгейм був людиною демократичних і ліберальних переконань, прибічником соціальних реформ, що базувалися на наукових рекомендаціях. 3. Разом з тим Дюркгейм був супротивником революційного соціалізму, вважаючи, що глибокі соціальні зміни відбуваються в результаті довгої соціальної та моральної еволюції. 4. З цих позицій він намагався примирити протиборчі класові сили, розглядаючи соціологію як наукову альтернативу лівому та правому радикалізму. 5. Практична мета професійної та суспільної діяльності Дюркгейма полягала в тому, щоб вивести французьке суспільство із тяжкої кризи, у якій воно перебувало в останній чверті XIX ст. після падіння прогнилого режиму Другої Імперії, поразки у війні з Прусією та кривавого придушення Паризької Комуні.

Task 18

1. Read, translate (into Ukrainian) and retell (in English) the text.

DURKHEIM

The Sociology of Knowledge

Durkheim's sociology of knowledge is intimately tied to his sociology of religion. In the latter, he attempts to show that man's religious commitments ultimately can be traced to his social commitments (the City of God is but a projection of the City of Man). His sociology of knowledge postulates that the categories of man's thought--his ways of conceiving space and time, for example--can be traced to his mode of social life.

Durkheim maintained that spatial, temporal, and other thought classifications are social in origin, closely approximating the social organization of primitive people. The first "classes" were classes of men, and the classification of objects in the world of nature was an extension of the social classification already established. All animals and natural objects belonged to this or that clan or phratry, residential or kinship group. He further argued that, although scientific classifications have now become largely divorced from their social origins, the manner in which we still classify things as "belonging to the same family" reveals the social origins of classificatory thought.

Durkheim attempted a sociological explanation of all fundamental categories of human thought, especially the central concepts of time and space. These, he claimed, are not only transmitted by society, but they are social creations. Society is decisive in the genesis of logical thought by forming the concepts of which that thought is made. The social organization of the primitive community is the model for the primitive's spatial organization of his surrounding world. Similarly, temporal divisions into days, weeks, months, and years correspond to periodical recurrences of rites, feasts, and ceremonies. "A calendar expresses the rhythm of the collective activities, while at the same time its function is to assure their regularities."

Although in the light of later critical discussions of this thesis it can be said that Durkheim failed to establish the social origins of the categories of thought, it is important to recognize his pioneering contribution to the study of the correlations between specific systems of thought and systems of social organization. It is this part of Durkheim's contribution, rather than some of the more debatable epistemological propositions found in his work, that has influenced later development in the sociology of knowledge. Even when one refuses assent to the proposition that the notions of time and space are social in origin, it appears that the particular conceptions of time and space within a particular society and at a particular time in history are derived from specific social and cultural contexts. Here, as in his study of religion, Durkheim was concerned with functional interrelations between systems of beliefs and thought and the underlying social structure. (From Coser, 1977:139–140.)

2. Make 5 questions to the text and answer them.

3. Translate into English.

1. Перша світова війна завдала тяжкого удару по Французькій соціологічній школі, поставивши під питання загальний оптимістичний настрій соціології Дюркгейма. 2. Деякі відомі працівники школи загинули на фронтах війни. 3. Загинув і син засновника школи — Андре, блискучий молодий лінгвіст і соціолог, у якому батько бачив послідовника своєї справи. 4. Дюркгейм увів у науковий обіг теоретичне поняття колективних уявлень для позначення ідей, не запозичених з практичного досвіду, а ніби нав'язаних людям самим суспільним середовищем. 5. Такий погляд на залежність мислення людини від пануючих у суспільстві уявлень розвинув Леві-Брюль своєю теорією дологічного мислення.

Task 19

1. Read, translate (into Ukrainian) and retell (in English) the text.

Max Weber and Social Science

Max Weber thought that “statements of fact are one thing, statements of value another, and any confusing of the two is impermissible,” Ralf Dahrendorf writes in his essay “Max Weber and Modern Social Science,” acknowledging that Weber clarified the difference between pronouncements of fact and of value. Although Dahrendorf goes on to note the ambiguities in Weber’s writings between factual analysis and value-influenced pronouncements, he stops short of offering an explanation for them other than to say that Weber, being human, could not always live with his own demands for objectivity. Indeed, Dahrendorf leaves unclear exactly what Weber’s view of objectivity was. More specifically, Dahrendorf does not venture to lay out a detailed explanation of whether Weber believed that the social scientist could eliminate the influence of values from the analysis of facts.

Sociologists and political scientists have been disputing where Weber stood with regard to questions concerning the relationship of objectivity to facts and values. “Most of Weber’s commentators,” Edward Bryan Portis writes, “have assumed his advocacy of the fact-value dichotomy, despite his explicit and implicit assertions to the contrary, because of his numerous statements denying the ability of science to refute any normative position or to help one choose among contending normative orientations.” Indeed, hardly a scholarly piece is written on Weber, it seems, without the preamble that Weber’s views on this subject have been widely misunderstood, with the implication that the scholar at hand intends to finally set the record straight.

Weber maintained a two-tiered approach to value-free social science. On the one hand, he believed that ultimate values could not be justified “scientifically,” that is, through value-free analysis. Thus, in comparing different religious, political or social systems, one system could not be chosen over another without taking a value or end into consideration; the choice would necessarily be dictated by the analyst’s values. On the other hand, Weber believed that once a value, end, purpose, or perspective had been established, then a social scientist could conduct a value-free investigation into the most effective means within a system of bringing about the established end. Similarly, Weber believed that objective comparisons

among systems could also be made once a particular end had been established, acknowledged, and agreed upon, a position that allowed Weber to make what he considered objective comparisons among such economic systems as capitalism and socialism. Thus, even though Weber maintained that ultimate values could not be evaluated objectively, this belief did not keep him from believing that social problems could be scientifically resolved — once a particular end or value had been established.

2. Answer the questions.

1. Did Weber believe that, even though facts are one thing and values another, social and economic facts could be evaluated without the analysis being influenced by values? 2. What is the relation of objectivity to values? 3. Could objectivity be used to show that one value is superior to another? 4. Does objectivity apply only to the analysis of facts? 5. Do one's values or perspective stem from human nature, metaphysical views, personal identity, or is it just as likely that they are a mere construct of culture? 6. Was Weber an advocate of value-free social science?

3. Translate into English.

1. Макс Вебер — видатний німецький соціолог, економіст і правознавець, один із засновників соціології як науки. 2. Брат Макса Вебера — Альфред Вебер (1868–1958), також відомий німецький економіст і соціолог. 3. Макс Вебер захоплювався творами Геродота, Лівія, Тацита, Ранке, Зібеля, Дройзена, Трейчке. 4. Вебер отримав академічну підготовку юриста в Берлінському, Геттингенському, Стратсбурзькому, Гейдельберзькому університетах, спеціалізувався в галузі історії і теорії права, але центром його інтересів були проблеми політики в широкому значенні цього слова. 5. У 1889 році Вебер захищає докторську дисертацію. 6. Він перебував на посадах професора у Фрейбурзькому, Гейдельському університетах, читав лекції в інших навчальних закладах Німеччини, що було великим досягненням для молодого вченого. 7. Крім того, що він читав свої лекції, він написав неймовірно велику кількість наукових праць, важливість яких для суспільства важко недооцінити. 8. Ці праці стосувались різноманітних сфер і напрямів наукових досліджень. 9. У них Вебер сформував свою власну концепцію бачення принципів соціального існування і функціонування людства як системи.

Task 20

1. Read, translate (into Ukrainian) and retell (in English) the text.

CULTURAL AND SOCIAL-STRUCTURAL EXPLANATIONS OF CROSS-NATIONAL PSYCHOLOGICAL DIFFERENCES

The program on individual modernity led by Alex Inkeles established that social-structural conditions associated with industrialization are linked to an increase in individuals' being open to new experience, rejecting traditional authority, and taking a rational, ambitious, orderly approach to both work and human problems.

The cross-national research on the Kohn-Schooler hypothesis that self-directed work increases intellectual functioning and self-directed orientations confirmed the generality of that hypothesis and established that the social status and social class differences in these psychological characteristics found within different countries are largely the result of social-structurally determined differences in the opportunity for occupational self-direction. Eric Wright's cross-national research program on class structure and class consciousness provides evidence that in a range of countries social classes directly affect political attitudes, while acting as tangible barriers to mobility and personal relationships. The research deriving from John Meyer's theories on institutionalization highlights the importance of institutions and socially constructed views of reality for the development and maintenance of cross-national differences and similarities in cultural values and their behavioral embodiment. All four of the programs provide evidence of the continuing importance of historically determined cultural differences. All are also congruent with the hypothesis that speed of change generally decreases as we go from psychological to social-structural to cultural levels of phenomena — a possibility whose confirmation would provide a valuable tool for understanding how culture and social structure affect cross-national differences in values and behaviour. (Carmi Schooler)

2. Make 5 questions to the text and answer them.

3. Translate into English.

1. Проголошення в Україні на конституційному рівні людини найвищою соціальною цінністю, суттєве розширення кола основних прав і свобод та визнання їх забезпечення головним обов'язком держави, обумовили потребу вироблення принципово нової моделі міжнаціональних відносин та правових засад реалізації державної етнонаціональної політики. 2. Світовий та вітчизняний досвід перекон-

ливо доводить, що універсальних схем ідеального етнонаціонального функціонування суспільства не існує. 3. Вироблені і перевірені практикою ціннісні орієнтири дають критерії оптимального забезпечення правових засад гармонізації міжнаціональних відносин. 4. Водночас підтримання атмосфери толерантності, усунення чинників міжнаціональної напруженості і конфліктів є одним з найголовніших завдань України як правової, демократичної держави, що обрала шлях до інтеграції в європейське співтовариство. 5. Право на національно-етнічну самоідентифікацію є одним з головних визначальних прав людини, пов'язаних з її формуванням як особистості, неповторної індивідуальності.

Task 21

1. Read, translate (into Ukrainian) and retell (in English) the text.

Sociocultural evolution

Sociocultural evolution(ism) is an umbrella term for theories of cultural evolution and social evolution, describing how cultures and societies have developed over time. Although such theories typically provide models for understanding the relationship between technologies, social structure, the values of a society, and how and why they change with time, they vary as to the extent to which they describe specific mechanisms of variation and social change.

Most 19th century and some 20th century approaches aimed to provide models for the evolution of humankind as a whole, arguing that different societies are at different stages of social development. At present this thread is continued to some extent within the World System approach (especially within its version produced by Andre Gunder Frank). Many of the more recent 20th-century approaches focus on changes specific to individual societies and reject the idea of directional change, or social progress. Most archaeologists and cultural anthropologists work within the framework of modern theories of sociocultural evolution. Modern approaches to sociocultural evolution include neoevolutionism, sociobiology, theory of modernization and theory of postindustrial society.

Early sociocultural evolution theories—the theories of August Comte, Herbert Spencer and Lewis Henry Morgan—developed simultaneously but independently of Charles Darwin's works and were popular from the late 19th century to the end of World War I. These 19th-century unilinear evolution theories claimed that societies start out in a *primitive* state and gradually become more *civilized* over time, and equated the culture

and technology of Western civilization with progress. Some forms of early sociocultural evolution theories (mainly unilineal ones) have led to much criticised theories like social Darwinism, and scientific racism, used in the past to justify existing policies of colonialism and slavery, and to justify new policies such as eugenics.

Most 19th-century and some 20th-century approaches aimed to provide models for the evolution of humankind as a single entity. Most 20th-century approaches, such as multilineal evolution, however, focus on changes specific to individual societies. Moreover, they reject directional change (i. e. orthogenetic, teleological or progressive change). Most archaeologists work within the framework of multilineal evolution. Other contemporary approaches to social change include neoevolutionism, so-ciobiology, dual inheritance theory, theory of modernisation and theory of postindustrial society.

2. Make 5 questions to the text and answer them.

3. Translate into English.

1. У вітчизняному суспільствознавстві узвичаєні два досить близькі тлумачення поступу (прогресу): філософський і соціологічний. 2. У філософському розумінні прогрес (з лат. — рух уперед, успіх у починанні) — це одночасно тип і спрямованість розвитку від нижчого до вищого, від менш досконалого до більш досконалого. 3. Вважається, що термін “розвиток” є вживаним як у контексті характеристики соціальної системи в цілому, так і особливих її елементів — сфер життєдіяльності, структурно-функційної організації суспільства тощо. 4. У соціологічному тлумаченні прогрес означає сходження до більш складних форм соціальної організації. 5. Це — рух суспільства певними сходинами: суспільно-економічними формаціями, стадіями чи фазами.

Task 22

1. Read, translate (into Ukrainian) and retell (in English) the text.

Sociocultural evolution theories

Anthropologists and sociologists often assume that human beings have natural social tendencies and that particular human social behaviors have non-genetic causes and dynamics (i. e. they are learned in a social environment and through social interaction). Societies exist in complex social (i. e. interacting with other societies) and biotic (i. e. interacting with natural resources and constraints) environments, and adapt themselves to these environments. It is thus inevitable that all societies change.

Specific theories of social or cultural evolution are usually meant to explain differences between coeval societies, by positing that different societies are at different stages of development. Although such theories typically provide models for understanding the relationship between technologies, social structure, or values of a society, they vary as to the extent to which they describe specific mechanisms of variation and change.

Early sociocultural evolution theories—the theories of August Comte, Herbert Spencer and Lewis Henry Morgan—developed simultaneously but independently of Charles Darwin's works and were popular from the late 19th century to the end of World War I. These 19th-century unilinear evolution theories claimed that societies start out in a *primitive* state and gradually become more *civilized* over time, and equated the culture and technology of Western civilization with progress. Some forms of early sociocultural evolution theories (mainly unilinear ones) have led to much criticised theories like social Darwinism, and scientific racism, used in the past to justify existing policies of colonialism and slavery, and to justify new policies such as eugenics.

Most 19th-century and some 20th-century approaches aimed to provide models for the evolution of humankind as a single entity. Most 20th-century approaches, such as multilineal evolution, however, focus on changes specific to individual societies. Moreover, they reject directional change (i. e. orthogenetic, teleological or progressive change). Most archaeologists work within the framework of multilineal evolution. Other contemporary approaches to social change include neoevolutionism, sociobiology, dual inheritance theory, theory of modernisation and theory of postindustrial society.

2. Make 5 questions to the text and answer them.

3. Translate into English.

1. У світовій філософській і соціологічній думці немає єдиних поглядів на еволюцію соціальних систем, хоч розглядатися вона почала ще з глибокої давнини. 2. Зокрема, вже давньогрецькі мислителі стверджували, що зміни у суспільстві відбуваються у певному напрямі або порядку. 3. Стосовно визначення самих напрямів, існували два протилежних погляди. 4. Одні вважали, що зміни є циклічними, інші — лінійно спрямованими. 5. У контексті першого погляду історія поставала як процес поступового або прискореного повернення до початкової фази. 6. Суспільний розвиток обмежувався рухом по колу, вічним повторенням. 7. В іншому ж випадку він тлумачився як послідовна зміна подій і станів цілеспрямованого характеру. 8. Своєрідною

спробою синтезувати ці підходи є гегелівсько-марксистська концепція прогресу. 9. Прогрес розглядається як повернення до початкового стану, але на більш високому рівні.

Task 23

1. Read, translate (into Ukrainian) and retell (in English) the text.

Classical social evolutionism

The 14th century Islamic scholar Ibn Khaldun concluded that societies are living organisms that experience cyclic birth, growth, maturity, decline, and ultimately death due to universal causes several centuries before the Western civilisation developed the science of sociology. Nonetheless, theories of social and cultural evolution were common in modern European thought. Prior to the 18th century, Europeans predominantly believed that societies on Earth were in a state of decline. European society held up the world of antiquity as a standard to aspire to, and Ancient Greece and Ancient Rome produced levels of technical accomplishment which Europeans of the Middle Ages sought to emulate. At the same time, Christianity taught that people lived in a debased world fundamentally inferior to the Garden of Eden and Heaven. During The Age of Enlightenment, however, European self-confidence grew and the notion of progress became increasingly popular. It was during this period that what would later become known as “sociological and cultural evolution” would have its roots.

The Enlightenment thinkers often speculated that societies progressed through stages of increasing development and looked for the logic, order and the set of scientific truths that determined the course of human history. Georg Wilhelm Friedrich Hegel, for example, argued that social development was an inevitable and determined process, similar to an acorn which has no choice but to become an oak tree. Likewise, it was assumed that societies start out primitive, perhaps in a Hobbesian state of nature, and naturally progress toward something resembling industrial Europe.

While earlier authors such as Michel de Montaigne discussed how societies change through time, it was truly the Scottish Enlightenment which proved key in the development of sociocultural evolution. After Scotland's union with England in 1707, several Scottish thinkers pondered what the relationship between progress and the ‘decadence’ brought about by increased trade with England and the affluence it produced. The result was a series of “conjectural histories”. Authors such as Adam Fergu-

son, John Millar, and Adam Smith argued that all societies pass through a series of four stages: hunting and gathering, pastoralism and nomadism, agricultural, and finally a stage of commerce. These thinkers thus understood the changes Scotland was undergoing as a transition from an agricultural to a mercantile society. 8888

2. Make 5 questions to the text and answer them.

3. Translate into English.

1. Сучасна специфіка розвитку соціальних систем показує, що еволюція соціуму стала на новий етап свого розвитку. 2. Це — етап пошуку оптимальних рішень глобальних катаклізмів, етап пошуку “золотої середини” між крайностями з метою подальшого просування людства шляхом коеволюційної єдності суспільства і природи, суспільства й особистості. 3. Реалії ХХ і початку ХХІ століть, особливо постнеокласичного періоду, показують, що проблема соціальної еволюції змінює свою евристичну насиченість та змістовність. 4. Але це не означає, що ця проблема перестала цікавити дослідників. 5. Генезис соціуму втілює в собі прагнення вчених синтезувати весь той потенціал, що був накопичений за минулий час, у ретроспективному і перспективному аналізі, досліджувати феномен соціальної самоорганізації шляхом використання ідей та методів синергетики у процесі дослідження особливостей соціокультурного розвитку.

Task 24

1. Read, translate (into Ukrainian) and retell (in English) the text.

Classical social evolutionism

Philosophical concepts of progress (such as those expounded by the German philosopher G. W. F. Hegel) developed as well during this period. In France authors such as Claude Adrien Helvétius and other philosophes were influenced by this Scottish tradition. Later thinkers such as Comte de Saint-Simon developed these ideas. August Comte in particular presented a coherent view of social progress and a new discipline to study it — sociology. The founders of sociology spent decades attempting to define their new discipline. In the course of this effort they tried several highly divergent pathways, some suggested by methods and contents of other sciences, others invented outright by the imagination of the scholar.

These developments took place in a wider context. The first process was colonialism. Although imperial powers settled most differences of opinion with their colonial subjects with force, increased awareness of

non-Western peoples raised new questions for European scholars about the nature of society and culture. Similarly, effective administration required some degree of understanding of other cultures. Emerging theories of sociocultural evolution allowed Europeans to organise their new knowledge in a way that reflected and justified their increasing political and economic domination of others: colonised people were less evolved, colonising people were more evolved. When the 17th-century English philosopher Thomas Hobbes described primeval man as living in conditions in which there are “no arts, no letters, no society” and his life as “solitary, poor, nasty, brutish, and short”, he was very much proclaiming a popular conception of the “savage.” Everything that was good and civilized resulted from the slow development out of this lowly state. Even rationalistic philosophers like Voltaire implicitly assumed that enlightenment gradually resulted in the upward progress of humankind.

The second process was the Industrial Revolution and the rise of capitalism which allowed and promoted continual revolutions in the means of production. Emerging theories of sociocultural evolution reflected a belief that the changes in Europe wrought by the Industrial Revolution and capitalism were obvious improvements. Industrialisation, combined with the intense political change brought about by the French Revolution, U. S. Constitution and Polish Constitution of May 3, 1791, which were paving the way for the dominance of democracy, forced European thinkers to reconsider some of their assumptions about how society was organised.

Eventually, in the 19th century three great classical theories of social and historical change were created: the sociocultural evolutionism, the social cycle theory and the Marxist historical materialism theory. Those theories had one common factor: they all agreed that the history of humanity is pursuing a certain fixed path, most likely that of the social progress. Thus, each past event is not only chronologically, but causally tied to the present and future events. Those theories postulated that by recreating the sequence of those events, sociology could discover the laws of history.

2. Make 5 questions to the text and answer them.

3. Translate into English.

1. У середині XIX століття прагнення мислителів зробити поворот в усвідомленні сутності суспільного розвитку від попередніх, котрі вони вважали донауковими, до новаційних, істинно наукових, стало викликом часу, “духом того часу”. 2. Діяльність представників “першо-

го позитивізму” (О. Конта і Г. Спенсера), що розробили “позитивні” версії трактування історичного і соціального процесу, стала переломною в зміні парадигмальних орієнтирів з класичних на некласичні. 3. Відбувся якісний стрибок у межах філолофсько-історичного усвідомлення сутності соціального еволюціонізму, але не від донаукового рівня до наукового, а від емпіричного рівня дослідження соціальних процесів до теоретичного. 4. Некласична соціологія внесла до аналізу соціуму ідею еволюції і розуміння його як еволюціонуючого цілого (організму), включила у сферу свого розгляду нове коло проблем, пов’язаних із саморозвитком макросоціальних систем. 5. Порядок став асоціюватися зі складністю, а розвиток соціуму — з наростанням внутрішньої неоднорідності і внутрішньосистемної складності.

Task 25

1. Read, translate (into Ukrainian) and retell (in English) the text.

Herbert Spencer

The term “Classical Social Evolutionism” is most closely associated with the 19th-century writings of Auguste Comte, Herbert Spencer (who coined the phrase “survival of the fittest”) and William Graham Sumner. In many ways Spencer’s theory of “cosmic evolution” has much more in common with the works of Jean-Baptiste Lamarck and August Comte than with contemporary works of Charles Darwin. Spencer also developed and published his theories several years earlier than Darwin. In regard to social institutions, however, there is a good case that Spencer’s writings might be classified as ‘Social Evolutionism’. Although he wrote that societies over time progressed, and that progress was accomplished through competition, he stressed that the individual (rather than the collectivity) is the unit of analysis that evolves, that evolution takes place through natural selection and that it affects social as well as biological phenomenon. Nonetheless, the publication of Darwin’s works proved a boon to the proponents of sociocultural evolution. The world of social science took the ideas of biological evolution as an attractive solution to similar questions regarding the origins and development of social behaviour and the idea of a society as an evolving organism was a biological analogy that is taken up by many anthropologists and sociologists even today.

Both Spencer and Comte view the society as a kind of organism subject to the process of growth—from simplicity to complexity, from chaos to order, from generalisation to specialisation, from flexibility to organi-

sation. They agreed that the process of societies growth can be divided into certain stages, have their beginning and eventual end, and that this growth is in fact social progress—each newer, more evolved society is better. Thus progressivism became one of the basic ideas underlying the theory of sociocultural evolutionism.

August Comte, known as father of sociology, formulated the law of three stages: human development progresses from the theological stage, in which nature was mythically conceived and man sought the explanation of natural phenomena from supernatural beings, through metaphysical stage in which nature was conceived of as a result of obscure forces and man sought the explanation of natural phenomena from them until the final positive stage in which all abstract and obscure forces are discarded, and natural phenomena are explained by their constant relationship. This progress is forced through the development of human mind, and increasing application of thought, reasoning and logic to the understanding of the world.

Herbert Spencer, who believed that society was evolving toward increasing freedom for individuals; and so held that government intervention ought to be minimal in social and political life, differentiated between two phases of development, focusing is on the type of internal regulation within societies. Thus he differentiated between military and industrial societies. The earlier, more primitive military society has a goal of conquest and defence, is centralised, economically self-sufficient, collectivistic, puts the good of a group over the good of an individual, uses compulsion, force and repression, rewards loyalty, obedience and discipline. The industrial society has a goal of production and trade, is decentralised, interconnected with other societies via economic relations, achieves its goals through voluntary cooperation and individual self-restraint, treats the good of individual as the highest value, regulates the social life via voluntary relations, values initiative, independence and innovation.

Regardless of how scholars of Spencer interpret his relation to Darwin, Spencer proved to be an incredibly popular figure in the 1870s, particularly in the United States. Authors such as Edward L. Youmans, William Graham Sumner, John Fiske, John W. Burgess, Lester Frank Ward, Lewis H. Morgan and other thinkers of the gilded age all developed similar theories of social evolutionism as a result of their exposure to Spencer as well as Darwin.

2. Make 5 questions to the text and answer them.

3. Translate into English.

1. Еволюціонізм — один із провідних напрямків досліджень суспільних процесів, роль якого значно зросла в Європі після оприлюднення вчення Ч. Дарвіна про антропосоціогенез. 2. Ідея суспільного прогресу як поступового розвитку була базовою у творчості англійського мислителя Герберта Спенсера (1820–1903), який, на думку вчених, на сім років раніше за Ч. Дарвіна висунув ідею еволюції. 3. Великий науковий доробок залишив по собі Г. Спенсер. 4. Найбільш значні його твори: “Основні начала”, “Основи біології”, “Основи психології”, “Основи соціології”, “Основи етики”. 5. Г. Спенсер — визнаний у світі теоретик організму й еволюціонізму як напрямків у соціології та один із фундаторів структурно-функціонального підходу до аналізу суспільних явищ.

Task 26

1. Read, translate (into Ukrainian) and retell (in English) the text.

Lewis H. Morgan

Lewis H. Morgan, an anthropologist whose ideas have had much impact on sociology, in his 1877 classic *Ancient Societies* differentiated between three eras: savagery, barbarism and civilization, which are divided by technological inventions, like fire, bow, pottery in savage era, domestication of animals, agriculture, metalworking in barbarian era and alphabet and writing in civilization era. Thus Morgan introduced a link between the social progress and technological progress. Morgan viewed the technological progress as a force behind the social progress, and any social change — in social institutions, organisations or ideologies have their beginning in the change of technology. Morgan’s theories were popularised by Friedrich Engels, who based his famous work *The Origin of the Family, Private Property and the State* on it. For Engels and other Marxists, this theory was important as it supported their conviction that materialistic factors — economical and technological — are decisive in shaping the fate of humanity.

Emile Durkheim, another of the “fathers” of sociology, has developed a similar, dichotomal view of social progress. His key concept was social solidarity, as he defined the social evolution in terms of progressing from mechanical solidarity to organic solidarity. In mechanical solidarity, people are self-sufficient, there is little integration and thus there is the need for use of force and repression to keep society together. In organic solidarity, people are much more integrated and interdependent and specialisa-

tion and cooperation is extensive. Progress from mechanical to organic solidarity is based first on population growth and increasing population density, second on increasing “morality density” (development of more complex social interactions) and thirdly, on the increasing specialisation in workplace. To Durkheim, the most important factor in the social progress is the division of labour.

2. Make 5 questions to the text and answer them.

3. Translate into English.

1. Суспільство постійно перебуває у процесі змін. 2. Соціальні зміни — це такі перетворення в організації суспільства, у зразках поведінки та мисленні групи й індивідів, з яких воно складається, які відбуваються з часом. 3. Соціальні зміни можуть відбуватися на макрорівні та мікрорівні. 4. Зміни на макрорівні передбачають перетворення в суспільстві взагалі, його структурах та інституціях, на мікрорівні — зміна соціальних ролей і статусів індивіда та ін. 5. Соціальні зміни можуть бути пов'язані з такими факторами: природними (зменшення природних ресурсів, забруднення навколишнього середовища, природні катаклізми); демографічними (міграція, перенаселення, зміна поколінь); соціально-політичними (реформи, революції); культурними; науково-технічними; соціально-психологічними.

Task 27

1. Read, translate (into Ukrainian) and retell (in English) the text.

Process and progression of evolution of culture

Anthropologists Sir E. B. Tylor in England and Lewis Henry Morgan in the United States worked with data from indigenous people, whom they claimed represented earlier stages of cultural evolution that gave insight into the process and progression of evolution of culture. Morgan would later have a significant influence on Karl Marx and Friedrich Engels, who developed a theory of sociocultural evolution in which the internal contradictions in society created a series of escalating stages that ended in a socialist society (see Marxism). Tylor and Morgan elaborated the theory of unilinear evolution, specifying criteria for categorising cultures according to their standing within a fixed system of growth of humanity as a whole and examining the modes and mechanisms of this growth. Theirs was often a concern with culture in general, not with individual cultures.

Their analysis of cross-cultural data was based on three assumptions:

1. contemporary societies may be classified and ranked as more

- “primitive” or more “civilized”;
2. There are a determinate number of stages between “primitive” and “civilized” (e. g. band, tribe, chiefdom, and state),
  3. All societies progress through these stages in the same sequence, but at different rates.

Theorists usually measured progression (that is, the difference between one stage and the next) in terms of increasing social complexity (including class differentiation and a complex division of labour), or an increase in intellectual, theological, and aesthetic sophistication. These 19th-century ethnologists used these principles primarily to explain differences in religious beliefs and kinship terminologies among various societies.

Lester Frank Ward developed Spencer's theory but unlike Spencer, who considered the evolution to be general process applicable to the entire world, physical and sociological, Ward differentiated sociological evolution from biological evolution. He stressed that humans create goals for themselves and strive to realise them, whereas there is no such intelligence and awareness guiding the non-human world, which develops more or less at random. He created a hierarchy of evolution processes. First, there is cosmogensis, creation and evolution of the world. Then, after life develops, there is biogenesis. Development of humanity leads to anthropogenesis, which is influenced by the human mind. Finally, when society develops, so does sociogenesis, which is the science of shaping the society to fit with various political, cultural and ideological goals.

2. Make 5 questions to the text and answer them.

3. Translate into English.

1. Соціальний розвиток — це зміни в суспільстві, котрі пов'язані з глибинними, структурними змінами та ведуть до появи нових суспільних відносин, інститутів, норм і цінностей. 2. До моделей соціальних змін належать: прогресивно-поступовий тип змін — розвиток відбувається на основі поступових соціокультурних змін від простого до складного, неоднорідного; циклічний тип соціальних змін — хвильовий або спіральний тип еволюції. 3. Він передбачає розвиток у напрямку ускладнення соціальної системи, з одного боку, та наявність хвиль, які відповідають різним рівням організації соціальної системи і змінюють одна одну — з другого; біфуркаційний тип соціальних змін — головною є не траєкторія змін, а проблеми вибору подальшого розвитку. 4. Перехід від однієї фази розвитку до іншої відбувається через критичні точки, вектор цього переходу може змінюватись, оскільки існує багато можливостей, альтернатив розвитку. 5. Про роз-

виток суспільства свідчать такі параметри: поява нових елементів культури у формі нових ціннісних моделей і колективних уявлень, відповідно до яких відбувається легітимація норм та інституційних відносин; поява нових інститутів, зміни на статусно-рольовому рівні, поява нових статусно-рольових взаємодій; зміна функціональних залежностей між структурними елементами соціальної системи. 6. Отже, в суспільстві існують не лише механізми самовідтворення, але й здатність до змін, розвитку. 7. У стабільних суспільствах ці зміни можна спрогнозувати, оскільки новації зорієнтовані на нормативні вимоги.

Task 28

1. Read, translate (into Ukrainian) and retell (in English) the text.

Edward Burnett Tylor

Edward Burnett Tylor, pioneer of anthropology, focused on the evolution of culture worldwide, noting that culture is an important part of every society and that it is also subject to the process of evolution. He believed that societies were at different stages of cultural development and that the purpose of anthropology was to reconstruct the evolution of culture, from primitive beginnings to the modern state.

Ferdinand Tönnies describes the evolution as the development from informal society, where people have many liberties and there are few laws and obligations, to modern, formal rational society, dominated by traditions and laws and are restricted from acting as they wish. He also notes that there is a tendency of standardisation and unification, when all smaller societies are absorbed into the single, large, modern society. Thus Tönnies can be said to describe part of the process known today as the globalization. Tönnies was also one of the first sociologists to claim that the evolution of society is not necessarily going in the right direction, that the social progress is not perfect, and it can even be called a regress as the newer, more evolved societies are obtained only after paying a high cost, resulting in decreasing satisfaction of individuals making up that society. Tönnies' work became the foundation of neoevolutionism.

Although not usually counted as a sociocultural evolutionist, Max Weber's theory of tripartite classification of authority can be viewed as an evolutionary theory as well. Weber distinguishes three ideal types of political leadership, domination and authority: charismatic domination (familial and religious), traditional domination (patriarchs, patrimonial-

ism, feudalism) and legal (rational) domination (modern law and state, bureaucracy). He also notes that legal domination is the most advanced, and that societies evolve from having mostly traditional and charismatic authorities to mostly rational and legal ones.

2. Make 5 questions to the text and answer them.

3. Translate into English.

1. Науковий принцип дослідження конкретних явищ отримує назву “позитивізм” і стає родючим ґрунтом для обробки накопичених на другу половину XIX ст. даних. 2. Яскравим представником цього напрямку став Едвард Барнет Тайлор. 3. У своїй праці під назвою “Первісна культура” Е. Б. Тайлор зазначав, що “необхідно довести, що найдавніша історія людства впливає на деякі з найглибинніших і життєвих питань нашого буття”. 4. Дослідником було запропоновано порівняльно-етнографічний метод у релігієзнавстві, який “визначає необхідність порівняння різних релігій на всіх стадіях розвитку культури”. 5. Також Е. Б. Тайлор поставив питання про релігійну терпимість (толерантність).

Task 29

1. Read, translate (into Ukrainian) and retell (in English) the text.

Critique and impact on modern theories

The early 20th century inaugurated a period of systematic critical examination, and rejection of the sweeping generalisations of the unilineal theories of sociocultural evolution. Cultural anthropologists such as Franz Boas, and his students like Ruth Benedict and Margaret Mead, typically regarded as the leader of anthropology's rejection of classical social evolutionism, used sophisticated ethnography and more rigorous empirical methods to argue that Spencer, Tylor, and Morgan's theories were speculative and systematically misrepresented ethnographic data. Theories regarding “stages” of evolution were especially criticised as illusions. Additionally, they rejected the distinction between “primitive” and “civilized” (or “modern”), pointing out that so-called primitive contemporary societies have just as much history, and were just as evolved, as so-called civilized societies. They therefore argued that any attempt to use this theory to reconstruct the histories of non-literate (i. e. leaving no historical documents) peoples is entirely speculative and unscientific. They observed that the postulated progression, which typically ended with a stage of civilization identical to that of modern Europe, is ethno-

centric. They also pointed out that the theory assumes that societies are clearly bounded and distinct, when in fact cultural traits and forms often cross social boundaries and diffuse among many different societies (and is thus an important mechanism of change). Boas introduced the culture history approach, which concentrated on fieldwork among native peoples to identify actual cultural and historical processes rather than speculative stages of growth. This “culture history” approach dominated American anthropology for the first half of the 20th century and so influenced anthropology elsewhere that high-level generalization and “systems building” became far less common than in the past.

Later critics observed that this assumption of firmly bounded societies was proposed precisely at the time when European powers were colonising non-Western societies, and was thus self-serving. Many anthropologists and social theorists now consider unilineal cultural and social evolution a Western myth seldom based on solid empirical grounds. Critical theorists argue that notions of social evolution are simply justifications for power by the elites of society. Finally, the devastating World Wars that occurred between 1914 and 1945 crippled Europe’s self-confidence. After millions of deaths, genocide, and the destruction of Europe’s industrial infrastructure, the idea of progress seemed dubious at best.

Thus modern sociocultural evolutionism rejects most of classical social evolutionism due to various theoretical problems:

1. The theory was deeply ethnocentric—it makes heavy value judgements on different societies; with Western civilization seen as the most valuable.
2. It assumed all cultures follow the same path or progression and have the same goals.
3. It equated civilization with material culture (technology, cities, etc.)
4. It equated evolution with progress or fitness, based on deep misunderstandings of evolutionary theory.
5. It is greatly contradicted by evidence. Many (but not all) supposedly primitive societies are arguably more peaceful and equitable/democratic than many modern societies, and tend to be healthier with regard to diet and ecology.

Because social evolution was posited as a scientific theory, it was often used to support unjust and often racist social practices—particularly colonialism, slavery, and the unequal economic conditions present within industrialized Europe. Social Darwinism is especially criticised, as it led to some philosophies used by the Nazis.

2. Make 5 questions to the text and answer them.

3. Translate into English.

1. Етноцентризм — це властивість індивіда, соціальних груп і спільнот (як носіїв етнічної самосвідомості) сприймати й оцінювати життєві явища крізь призму традицій і цінностей власної етнічної спільноти, що виступає як певний загальний еталон або оптимум. 2. Етноцентризм означає віддавати перевагу власному способу життя над іншими. 3. Термін “етноцентризм”, вперше введений В. Самнером (1906) і Гумпловичем (1883), широко використовується в сучасній соціології та етнології. 4. Самнер вважав, що існує чітка відмінність між відносинами людей всередині етнічної групи і міжгруповими відносинами. 5. Якщо усередині групи панує солідарність, то у відносинах між групами переважають підозрілість і ворожнеча.

Task 30

1. Read, translate (into Ukrainian) and retell (in English) the text.

Modern theories

Composite image of the Earth at night, created by NASA and NOAA. The brightest areas of the Earth are the most urbanized, but not necessarily the most populated. Even more than 100 years after the invention of the electric light, some regions remain thinly populated or unlit.

When the critique of classical social evolutionism became widely accepted, modern anthropological and sociological approaches changed respectively. Modern theories are careful to avoid unsourced, ethnocentric speculation, comparisons, or value judgements; more or less regarding individual societies as existing within their own historical contexts. These conditions provided the context for new theories such as cultural relativism and multilineal evolution.

In 1941 anthropologist Robert Redfield wrote about a shift from ‘folk society’ to ‘urban society’. By the 1940s cultural anthropologists such as Leslie White and Julian Steward sought to revive an evolutionary model on a more scientific basis, and succeeded in establishing an approach known as the neoevolutionism. White rejected the opposition between “primitive” and “modern” societies but did argue that societies could be distinguished based on the amount of energy they harnessed, and that increased energy allowed for greater social differentiation (White’s law). Steward on the other hand rejected the 19th-century notion of progress, and instead called attention to the Darwinian notion of “adaptation”, arguing that all societies had to adapt to their environment in some way.

The anthropologists Marshall Sahlins and Elman Service prepared an edited volume, *Evolution and Culture*, in which they attempted to synthesise White's and Steward's approaches. Other anthropologists, building on or responding to work by White and Steward, developed theories of cultural ecology and ecological anthropology. The most prominent examples are Peter Vayda and Roy Rappaport. By the late 1950s, students of Steward such as Eric Wolf and Sidney Mintz turned away from cultural ecology to Marxism, World Systems Theory, Dependency theory and Marvin Harris's Cultural materialism.

Today most anthropologists reject 19th-century notions of progress and the three assumptions of unilineal evolution. Following Steward, they take seriously the relationship between a culture and its environment to explain different aspects of a culture. But most modern cultural anthropologists have adopted a general systems approach, examining cultures as emergent systems and argue that one must consider the whole social environment, which includes political and economic relations among cultures. There are still others who continue to reject the entirety of the evolutionary thinking and look instead at historical contingencies, contacts with other cultures, and the operation of cultural symbol systems. As a result, the simplistic notion of "cultural evolution" has grown less useful and given way to an entire series of more nuanced approaches to the relationship of culture and environment. In the area of development studies, authors such as Amartya Sen have developed an understanding of "development" and 'human flourishing' that also question more simplistic notions of progress, while retaining much of their original inspiration.

2. Make 5 questions to the text and answer them.

3. Translate into English.

1. У розвитку соціології відзначаються два етапи. 2. Перший починається з моменту формування емпіричної соціології (первісно у США у 20–30-і роки) і закінчується наприкінці 60-х, коли вона вступає в період кризи. 3. Найбільш інтенсивний етап розвитку соціології у вказаному періоді — 50–60-і роки, коли значно розширюється фронт досліджень, соціологія утверджується як наукова дисципліна, отримує фінансову допомогу держави, а рекомендації соціологів стають складовою багатьох ліберальних соціальних програм у боротьбі зі злочинністю, жебрацтвом, щодо соціального забезпечення, охорони здоров'я тощо. 4. Другий (найновіший) етап починається у середині 70-х років і триває дотепер. 5. Для нього властива наявність двох протилежних тенденцій: поглиблення внутрішньої диференціації сфери

соціології, що виявляється в ідейно-теоретичному плюралізмі, і посилення інтегративних тенденцій, пов'язаних з прагненням подолати існуючий розкол на шляхах створення єдиної теоретико-методологічної концепції.

Task 31

1. Read, translate (into Ukrainian) and retell (in English) the text.

Neoevolutionism

Neoevolutionism is the first theory of the series of modern multilineal evolution theories. It emerged in 1930s and extensively developed in the period following the Second World War and was incorporated into both anthropology and sociology in the 1960s. It bases its theories on the empirical evidences from areas of archaeology, palaeontology and historiography and tries to eliminate any references to system of values, be it moral or cultural, instead trying to remain objective and simply descriptive.

While 19th-century evolutionism explained how culture develops by giving general principles of its evolutionary process, it was dismissed by the Historical Particularists as unscientific in the early 20th century. It was the neoevolutionary thinkers who brought back evolutionary thought and developed it to be acceptable to contemporary anthropology.

The neoevolutionism discards many ideas of classical social evolutionism, namely that of social progress, so dominant in previous sociology evolution-related theories. Then neoevolutionism discards the determinism argument and introduces probability, arguing that accidents and free will have much impact on the process of social evolution. It also supports the counterfactual history—asking “what if” and considering different possible path that social evolution may (or might have) taken, and thus allows for the fact that various cultures may develop in different ways, some skipping entire stages others have passed through. The neoevolutionism stresses the importance of empirical evidence. While 19th-century evolutionism used value judgment and assumptions for interpreting data, neoevolutionism relied on measurable information for analysing the process of sociocultural evolution.

Leslie White, author of *The Evolution of Culture: The Development of Civilization to the Fall of Rome* (1959), attempted to create a theory explaining the entire history of humanity. The most important factor in his theory is technology: *Social systems are determined by technological systems*, wrote White in his book,^[5] echoing the earlier theory of Lewis Henry Morgan. As measure of society advancement, he proposed the measure

of a society's energy consumption. He differentiates between five stages of human development. In first, people use energy of their own muscles. In second, they use energy of domesticated animals. In third, they use the energy of plants (so White refers to agricultural revolution here). In fourth, they learn to use the energy of natural resources: coal, oil, gas. In fifth, they harness the nuclear energy. White introduced a formulae, $P=E*T$, where E is a measure of energy consumed, and T is the measure of efficiency of technical factors utilising the energy. This theory is similar to Russian astronomer Nikolai Kardashev's later theory of the Kardashev scale.

2. Make 5 questions to the text and answer them.

3. Translate into English.

1. Соціальний прогрес і розвиток ґрунтуються на повазі гідності і цінності людської особистості і забезпечують розвиток прав людини і соціальної справедливості, що вимагає: а) негайної й остаточної ліквідації усіх форм нерівності, експлуатації народів і окремих осіб, колоніалізму, расизму, включаючи нацизм і апартеїд, і всякої іншої політики й ідеології, що суперечать цілям і принципам Організації Об'єднаних Націй; б) визнання й ефективного здійснення цивільних і політичних прав, а також економічних, соціальних і культурних прав без усякої дискримінації. 2. Основними умовами соціального прогресу і розвитку вважаються: а) національна незалежність, заснована на праві народів на самовизначення; б) принцип невтручання у внутрішні справи держав; в) повага суверенітету і територіальної цілісності держав; г) невід'ємний суверенітет кожної держави; д) право і відповідальність кожної держави і, у тій мірі, у якій це стосується кожної нації і народу, вільно визначати свої власні цілі соціального розвитку, встановлювати свій порядок черговості і визначати, відповідно до принципів Статуту Організації Об'єднаних Націй, засоби і методи їхнього досягнення без усякого втручання ззовні; е) мирне співіснування, мир, дружні відносини і співробітництво держав незалежно від розбіжностей між їх соціальними, економічними і політичними системами.

Task 32

1. Read, translate (into Ukrainian) and retell (in English) the text.

Multilineal evolution

Julian Steward, author of *Theory of Culture Change: The Methodology of Multilineal Evolution* (1955, reprinted 1979), created the theory of "multilineal" evolution which examined the way in which societies

adapted to their environment. This approach was more nuanced than White's theory of "unilinear evolution." Steward on the other hand rejected the 19th-century notion of progress, and instead called attention to the Darwinian notion of "adaptation", arguing that all societies had to adapt to their environment in some way. He argued that different adaptations could be studied through the examination of the specific resources a society exploited, the technology the society relied on to exploit these resources, and the organization of human labour. He further argued that different environments and technologies would require different kinds of adaptations, and that as the resource base or technology changed, so too would a culture. In other words, cultures do not change according to some inner logic, but rather in terms of a changing relationship with a changing environment. Cultures would therefore not pass through the same stages in the same order as they changed – rather, they would change in varying ways and directions. He called his theory "multilineal evolution". He questioned the possibility of creation of a social theory encompassing the entire evolution of humanity; however, he argued that anthropologists are not limited to description of specific existing cultures. He believed it is possible to create theories analysing typical common culture, representative of specific eras or regions. As the decisive factors determining the development of given culture he pointed to technology and economics, and noted there are secondary factors, like political system, ideologies and religion. All those factors push the evolution of given society in several directions at the same time; thus, this is the multilinearity of his theory of evolution.

Marshall Sahlins, author of *Evolution and Culture* (1960), divided the evolution of societies into 'general' and 'specific'. General evolution is the tendency of cultural and social systems to increase in complexity, organization and adaptiveness to environment. However, as the various cultures are not isolated, there is interaction and a diffusion of their qualities (like technological inventions). This leads cultures to develop in different ways (specific evolution), as various elements are introduced to them in different combinations and on different stages of evolution.

In his *Power and Prestige* (1966) and *Human Societies: An Introduction to Macrosociology* (1974), Gerhard Lenski expands on the works of Leslie White and Lewis Henry Morgan. He views the technological progress as the most basic factor in the evolution of societies and cultures. Unlike White, who defined technology as the ability to create and utilise energy, Lenski focuses on information – its amount and uses. The more informa-

tion and knowledge (especially allowing the shaping of natural environment) a given society has, the more advanced it is. He distinguished four stages of human development, based on the advances in the history of communication. In the first stage, information is passed by genes. In the second, when humans gain sentience, they can learn and pass information through by experience. In the third, the humans start using signs and develop logic. In the fourth, they can create symbols and develop language and writing. Advancements in the technology of communication translates into advancements in the economic system and political system, distribution of goods, social inequality and other spheres of social life. He also differentiates societies based on their level of technology, communication and economy: (1) hunters and gatherers, (2) simple agricultural, (3) advanced agricultural, (4) industrial, and (5) special (like fishing societies).

Talcott Parsons, author of *Societies: Evolutionary and Comparative Perspectives* (1966) and *The System of Modern Societies* (1971) divided evolution into four subprocesses: (1) division, which creates functional subsystems from the main system; (2) adaptation, where those systems evolve into more efficient versions; (3) inclusion of elements previously excluded from the given systems; and (4) generalization of values, increasing the legitimization of the ever more complex system. He shows those processes on 3 stages of evolution: (1) primitive, (2) archaic and (3) modern. Archaic societies have the knowledge of writing, while modern have the knowledge of law. Parsons viewed the Western civilization as the pinnacle of modern societies, and out of all western cultures he declared United States as the most dynamic developed.

2. Make 5 questions to the text and answer them.

3. Translate into English.

1. Науково-технічний прогрес — це поступальний рух науки і техніки, еволюційний розвиток усіх елементів продуктивних сил суспільного виробництва на основі широкого пізнання та освоєння зовнішніх сил природи. 2. Це — об'єктивна, постійно діюча закономірність розвитку матеріального виробництва, результатом якої є послідовне вдосконалення техніки, технології та організації виробництва, підвищення його ефективності. 3. Науково-технічний прогрес у своєму розвитку виявляється у двох взаємозв'язаних і взаємозалежних формах — еволюційній та революційній. 4. Залежно від виробничих та інших соціальних потреб, рівня розвитку конкретних розділів науково-технічних знань в різні періоди на перший план висували-

ся ті або інші напрямки НТП. 5. У сучасних умовах пріоритетними напрямками є: комплексна механізація і автоматизація виробництв, широке застосування промислових роботів, систем автоматизованого проектування, створення безлюдних виробництв; комп'ютеризація та електронізація, які забезпечують розробку і широке застосування в економіці, науці, промисловості, освіті, побуті, інформаційно-обчислювальній і мікропроцесорній техніці; розвиток енергетики, в першу чергу атомної, а також пошук і використання нових джерел енергії; створення нових засобів транспорту і зв'язку; широке застосування хімізації виробництва.

Task 33

1. Read, translate (into Ukrainian) and retell (in English) the text.

Sociobiology

Sociobiology departs perhaps the furthest from the classical social evolutionism. It was introduced by Edward Wilson in his 1975 book *Sociobiology: The New Synthesis* and followed his adaptation of biological theory neo-Darwinism to the field of social sciences. Wilson pioneered the attempt to explain the evolutionary mechanics behind social behaviours such as altruism, aggression, and nurturance. In doing so, Wilson sparked one of the greatest scientific controversies of the 20th century.

Sociobiologists have argued for a dual inheritance theory, which posits that humans are products of both biological evolution and sociocultural evolution, each subject to their own selective mechanisms and forms of transmission (i. e. in the case of biology, genes, and cultural evolutionary units are often called memes). This approach focuses on both the mechanisms of cultural transmission and the selective pressures that influence cultural change. This version of sociocultural evolution shares little in common with the stadial evolutionary models of the early and mid-20th century. This approach has been embraced by many psychologists and some cultural anthropologists, but very few physical anthropologists.

Neo-Darwinism, also known as the *modern evolutionary synthesis*, generally denotes the combination of Charles Darwin's theory of the evolution of species by natural selection, Gregor Mendel's theory of genetics as the basis for biological inheritance and mathematical population genetics. Essentially, the modern synthesis (or neo-Darwinism) introduced the connection between two important discoveries; the units of evolution (genes) with the mechanism of evolution (selection).

Due to its close reliance on biology, sociobiology is often considered a branch of the biology and sociology disciplines, although it uses techniques from a plethora of sciences, including ethology, evolution, zoology, archaeology, population genetics, and many others. Within the study of human societies, sociobiology is closely related to the fields of human behavioral ecology and evolutionary psychology.

Sociobiology has remained highly controversial as it contends genes play a role in human behaviour, although sociobiologists describe this role as a very complex and often unpredictable interaction between nature and nurture. The most notable critics of the view that genes play a direct role in human behaviour have been Franz Boas, Richard Lewontin and Stephen Jay Gould.

2. Make 5 questions to the text and answer them.

3. Translate into English.

1. Соціальний дарвінізм — соціологічна теорія, згідно із якою закономірності природного добору і боротьби за виживання, виявлені Чарльзом Дарвіном в природі, поширюються на відносини в людському суспільстві. 2. За цією теорією, панування правлячих класів виправдовувалося їх біологічною перевагою. 3. Соціал-дарвінізм користувався особливою популярністю з кінця XIX століття до Другої Світової війни, хоча деякі критики вважають, що сучасна соціобіологія також може бути класифікована як різновид соціал-дарвінізму. 4. Соціальний дарвінізм не створив наукової школи або яскраво вираженої політичної течії. 5. Цей термін сьогодні використовується в академічному середовищі для опису антигуманістичних і антисоціалістичних тенденцій в соціально-економічній теорії; його також застосовують як “ярлик” стосовно соціально-політичних ідей тих дослідників-інакодумців, які не мають широкого визнання у науковому світі. 6. Елементи соціал-дарвіністської теорії використовуються різними консервативними рухами, лібертаріанцями, прихильниками лесеферизму і мілітаризму. 7. У своїх крайніх проявах соціал-дарвінізм межує з євгенікою і расизмом.

Task 34

1. Read, translate (into Ukrainian) and retell (in English) the text.

Theory of modernization

Theories of modernization have been developed and popularized in 1950s and 1960s and is closely related to the dependency theory and de-

velopment theory. It combines the previous theories of sociocultural evolution with practical experiences and empirical research, especially those from the era of decolonization. The theory states that:

- Western countries are the most developed, and rest of the world (mostly former colonies) are on the earlier stages of development, and will eventually reach the same level as the Western world.
- Development stages go from the traditional societies to developed ones.
- Third World countries have fallen behind with their social progress and need to be directed on their way to becoming more advanced.

Developing from classical social evolutionism theories, theory of modernization stresses the modernization factor: many societies are simply trying (or need to) emulate the most successful societies and cultures. It also states that it is possible to do so, thus supporting the concepts of social engineering and that the developed countries can and should help those less developed, directly or indirectly.

Among the scientists who contributed much to this theory are Walt Rostow, who in his *The Stages of Economic Growth: A Non-Communist Manifesto* (1960) concentrates on the economic system side of the modernization, trying to show factors needed for a country to reach the path to modernization in his Rostovian take-off model. David Apter concentrated on the political system and history of democracy, researching the connection between democracy, good governance and efficiency and modernization. David McClelland (*The Achieving Society*, 1967) approached this subject from the psychological perspective, with his motivations theory, arguing that modernization cannot happen until given society values innovation, success and free enterprise. Alex Inkeles (*Becoming Modern*, 1974) similarly creates a model of modern personality, which needs to be independent, active, interested in public policies and cultural matters, open for new experiences, rational and being able to create long-term plans for the future. Some works of Jürgen Habermas are also connected with this subfield.

Theory of modernization has been subject to some criticism similar to that levied on classical social evolutionism, especially for being too ethnocentric, one-sided and focused on the Western world and culture.

2. Make 5 questions to the text and answer them.

3. Translate into English.

1. Модернізацію найчастіше пов'язують із проблемою переходу від "традиційного" (докапіталістичного, аграрного, патріархального

тощо — залежно від ідейно-методологічного контексту конкретних теорій) до сучасного промислового, індустріального суспільства. 2. Термін “модернізація” найчастіше вживається у значенні загально-го знаменника досить різномірних таких соціальних процесів: початкове накопичення капіталу у країнах Західної Європи, промислова революція кінця XVII — початку XIX ст., буржуазні політичні революції, утвердження демократії і громадянських прав та свобод, виникнення сучасної машинної промисловості, перетворення науки і техніки в домінуючий чинник соціальних змін, масове переселення із села у місто, утворення промислової техноінфраструктури (залізниць, телеграфу, телефону, шосейних і морських шляхів сполучення, авіації та інших комунікацій), секуляризації релігії, становлення масової освіти, знищення станових привілеїв і досягнення певної соціальної рівності, поліпшення загального добробуту населення у зв’язку із різким підвищенням продуктивності праці та обсягів виробництва, збільшення вільного часу та ін. 3. Інакше кажучи, модернізація означає осучаснення, досягнення традиційним суспільством сучасних рис і властивостей.

Task 35

1. Read, translate (into Ukrainian) and retell (in English) the text.

Prediction for a stable cultural and social future

Cultural evolution follows punctuated equilibrium which Gould and Eldredge developed for biological evolution. Bloomfield has written that human societies follow punctuated equilibrium which would mean first, a stable society, a transition resulting in a subsequent stable society with greater complexity. Using these guidelines, mankind has had a stable animal society, a transition to a stable tribal society, another transition to a stable peasant society and is currently in a transitional industrial society and if the man’s previous changes are extended then mankind will have a future stable automated society.

The status of a human society rests on the productivity of food production. Deevey reported on the growth of the number of humans. Deevey also reported on the productivity of food production, noting that productivity changes very little for stable societies, but increases during transitions. When productivity and especially food productivity can no longer be increased, Bloomfield has proposed that man will have achieved a stable automated society. The automated society is expected to have a space component where it may be possible for man to have a species change. Space is also assumed to allow for the continued growth of the human

population, as well as provide a solution to the current pollution problem by providing limitless energy from solar satellite power stations.

2. Make 5 questions to the text and answer them.

3. Translate into English.

1. Сучасний світ переживає період радикальних та стрімких змін. 2. Виникають нові можливості культурного вибору. 3. Тому соціальна думка ХХІ століття досліджує принципи людського співіснування, аналізуючи класичні та сучасні парадигми суспільної науки. 4. Однією із малодосліджених, але дуже цікавих концепцій культурного розвитку є культурологічна модель відомого філософа та соціолога ХХ століття П. Сорокіна. 5. Його теорія відображає тенденцію сучасної культурології до пошуку спільної культурної основи людства, шляхів і механізмів синтезу та спадкоємності в культурно-історично-му процесі.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. *Лукашевич М. П., Туленков М. В.* Соціологія: Навч. посіб. / За заг. ред. М. В. Туленкова. — К.: МАУП, 1998.
2. *Лукашевич М. П., Туленков М. В.* Спеціальні та галузеві соціологічні теорії: Навч. посіб. — К.: МАУП, 1999.
3. *Попова И. М.* Социология. Введение в специальность: Учеб. для студ. ВУЗов. — К.: Тандем, 1997.
4. *Система соціологічного знання:* Навч. посіб. / Уклад. Г. В. Щокін. — 3-тє вид. — К.: МАУП, 1998.
5. *Соціологія:* Учеб. для вузов / В. Н. Лавриненко, Н. А. Нартов; Под ред. проф. В. Н. Лавриненко. — М.: Культура и спорт, ЮНИТИ, 1998.
6. *Сурмин Ю. П., Туленков Н. В.* Методология и методы социологических исследований: Учеб. пособие. — К.: МАУП, 2000.
7. *A new dictionary of sociology* / Ed. By G. D. Mitchell. — Lnd. A. Henley; Routledge & Kegan, 1979.
8. *Aby, Stephen H.* Sociology: A Guide to Reference and Information Sources, 3rd edn. Littleton, CO, Libraries Unlimited Inc., 2005.
9. *Anthony Giddens.* Sociology (5th edition), Polity, Cambridge, 2006.
10. *Babbie, Earl R.* The Practice of Social Research, 10th edition. Wadsworth, Thomson Learning Inc., 2003.

11. *Gross, Paul R.* "Exorcising sociobiology" The New Criterion Accessed January 20, 2007
12. *Macdonis, John J.* Sociology (10th Edition). Prentice Hall, 2004.
13. *Ritzer, George and Douglas Goodman.* Sociological Theory, Sixth Edition. McGraw Hill, 2004.
14. *Sociological problems:* Special issue / Bulgarian academy of science. Institute of sociology; K. Koev (ed.) – Sofia. – 2002. – Publ. quarterly.
15. *Sociology in Ukraine:* Selected works published during 90-th. E. Golovakha (ed.); National Academy of sciences of Ukraine. Institute of sociology. – Kyiv, 2000. – 575 p.

Додаткова

1. *Emile Durkheim.* The Rules of Sociological Method; edited and with an introduction by Steven Lukes. New York: The Free Press, 1982. – 53 p.
2. *Nash, Kate.* Contemporary Political Sociology: Globalization, Politics, and Power. Blackwell Publishers, 2000.
3. *Rajan, Chella.* "Global Politics and Institutions". Frontiers of a Great Transition. Vol. 3. Tellus Institute, 2006.
4. *Randall Collins.* Four Sociological Traditions. Oxford, Oxford University Press, 1994.
5. http://www_djerelo_com
6. <http://en.wikipedia.org/>
7. <http://www.soci.niu.edu>

МАУП

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	3
Перелік тем для самостійного вивчення.....	3
Питання для самоконтролю.....	4
Завдання для самостійної роботи студентів.....	6
Список літератури.....	58

Відповідальний за випуск *А. Д. Вегеренко*
Редактор *С. Г. Рогузько*
Комп'ютерне верстання *М. І. Фадєєва*

МАУП

Зам. № ВКЦ-3259
Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП